Савецкая Беларусь

Орган Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту Саветаў БССР.

АДРЭС РЭДАКЦЫІ: МЕНСК, рог вуліц Ленінскай і Карла Маркса (2-гі Дом Саветаў).

ТЭЛЕФОНЫ: Рэдакцыі—№ 478. Рэдактара—№ 769.

Матар'ял прымаецца—з 9-й да 3½ гадз.

Нявыкарыстаныя рукапісы назад аўтарам не зварочаюцца.

КАНТОРА: Менск, рог вуліц Ленінскай і Карла Маркса. Тэлефон № 244. (2-гі Дом Саветаў).

ПАДПІСНАЯ ПЛАТА: ... ПЛАТА ЗА АБВЕСТКІ: ... ПЛАТА ЗА ПУБЛІКАЦЫЮ: ...

10 год выданьня. ШТОДЗЁННАЯ ГАЗЭТА. № 96 (2585) Нядзеля, 28-га красавіка 1929 г.

XVI УСЕСАЮЗНАЯ ПАРТЫЙНАЯ КАНФЭРЭНЦЫЯ

Шляхі ўзьняцьця сельскай гаспадаркі і падатковыя палёгкі серадняком.

З ДАКЛАДУ Тав. КАЛІНІНА*)

Вялічэзныя зьмены ў сялянскай гаспадарцы.

Рэвалюцыя перадала ў рукі беднаты і серадняцкіх гушчаў сялянства амаль што цалкам усе зямельныя абшары. Гэта выклікала вялікія зьмены ў сялянскай гаспадарцы. Да рэвалюцыі мы мелі працэс канцэнтраваньня зямельных абшараў у руках землеўласьніцкае клясы і кулакоў. Пасьля Кастрычніка гэтае становішча востра зьмянілася. Колькасьць сялянскіх гаспадарак павялічылася за час рэвалюцыі з 16-ці да 25-ці міліёнаў. НЭП зрабіў ажыўляючы ўплыў на працэс асваеньня сялянствам зямлі. У сучасны момант мы маем амаль што ранейшую распашку зямлі. Поруч з гэтым мы маем прагрэс ва ўсёй сельскай гаспадарцы. Міжсяленным землеўпарадкаваньнем ахоплена трэцяя частка ўсяго зямельнага абшару, а ўнутрызямельным —блізка пятае часткі. Пашырыўся абшар пад шматпольным севазваротам, які дасягае зараз 10-ці міліёнаў гэктараў. На сялянскім полі мы маем тэхнічныя культуры, якія раней былі прывілеяй буйных землеўласьнікаў.

Расьце забясьпечаньне сялянства жывым і мёртвым інвэнтаром. У 1925-26 годзе мы мелі сельска-гаспадарчых машын на 62 міліёны рублёў, у 1926-27 г.—на 158 міліёнаў, а ў 1928-29 г. нашы заводы выпусьцяць сельска-гаспадарчых машын на суму 207 міліёнаў руб. Гэта больш як у тры разы проці таго, што вёска атрымлівала ад гораду ў даваенны час. Да рэвалюцыі наша вёска зусім ня ведала трактара, а цяпер працуе 36 тысяч трактараў. Да канца 1929 году мы будзем мець 45 тысяч трактараў.

За апошнія гады абшар севазвароту пашырыўся ў тры разы. Лічбы гавораць аб разьвіцьці сельскае гаспадаркі.

Тэмп росту с.-г., аднак, яшчэ недастатковы.

Але разам з тым мы ня можам не заўважыць некаторага затрыманьня ў тэмпе росту асобных галін сельскае гаспадаркі, у тым ліку і збожжавае. Зьніжэньне таварнасьці індывідуальных гаспадарак тлумачыцца іх распыленасьцю і вялікаю прымітыўнасьцю тэхнікі апрацоўкі.

Сучаснае становішча сельскае гаспадаркі высоўвае пытаньне аб настойлівай плянавай працы ў галіне перабудовы і пераводу яе на рэйкі калектывізацыі. Змагаючыся за стварэньне магутнага аграмаджанага сэктару ў сельскай гаспадарцы, партыя і савецкая ўлада будуць адначасна падтрымліваць уздым індывідуальных бядняцкіх і серадняцкіх гаспадарак. Мы маем за апошні год павялічэньне ўдубальт ліку калгасаў, які дасягае на 1-га кастрычніка 1928 г. 37 тысяч.

У галіне калгаснага будаўніцтва ёсьць значныя посьпехі. Сёлета мы зноў бачым узмацненьне аграмаджанага сэктару. Прадукцыя аграмаджанага сэктару падвоілася. Па таварнасьці нашы саўгасы дагналі памешчыцкія гаспадаркі. Гэта тлумачыцца тым, што саўгасы маюць больш мэханічнае сілы. Бясспрэчна, што за бліжэйшыя два гады процант таварнасьці саўгасаў дасягне 60-70. Таварнасьць кулацкіх гаспадарак з 30-ці проц. зьнізілася да 20-ці пр. Зьніжэньне таварнасьці мы наглядалі таксама і ў серадняцкіх і бядняцкіх гаспадарках. Да вайны іх таварнасьць складала 14 проц., зараз—11. Зьніжэньне таварнасьці бядняцкіх і серадняцкіх гаспадарак у значнай меры трэба тлумачыць павялічэньнем уласнага ўжытку.

Шлях разьвіцьця нашае гаспадаркі.

Перад нашаю вёскаю ёсьць два шляхі разьвіцьця: шлях капіталістычны і шлях сацыялістычны. Шлях капіталістычны мы выключаем. Узьняць сельскую гаспадарку на базе індывідуальна-драпежніцкае і барбарскае гаспадаркі немагчыма. ПЕРАД ВЁСКАЮ—АДЗІНА ПРАВІЛЬНЫ І ВЕРНЫ ШЛЯХ—ГЭТА КАЛЕКТЫВІЗАЦЫЯ. Па-за пераходам на калектыўныя асновы гаспадараньня няма шырокіх пэрспэктыў, няма магчымасьці здаваленьня ўзрастаючых патрэб сацыялістычнага будаўніцтва. Трэба ўзяць пад увагу, што наша прамысловасьць штогод расьце больш, чымся на 20 проц. Затым тэмп сельска-гаспадарчага разьвіцьця павінен раўняцца па тэмпу індустрыі. Барацьбу за буйнае сацыялістычнае землеробства мы ставім адначасна з падтрыманьнем бядняцкіх і серадняцкіх індывідуальных гаспадарак. У барацьбе за перавод 25-ці міліёнаў індывідуальных гаспадарак на сацыялістычныя рэйкі мы будзем мець, як відаць, больш цяжкія задачы, чымся мелі на шляхох разьвіцьця прамысловасьці. Адзін з галоўных захадаў — узбуйненьне сельскае гаспадаркі—грунтуецца на посьпехах індустрыялізацыі. Узмоцнены тэмп індустрыялізацыі—гэта і ёсьць стварэньне матар'яльнае базы для магутнага разьвіцьця калгасаў і саўгасаў. У нашай працы па перабудове сельскае гаспадаркі мы сустракаемся з цяжкасьцямі, зьвязанымі з тымі варункамі, што мы ўпяршыню павінны ствараць узоры сацыялістычнага гаспадараньня.

Узмацніць усе формы сувязі з бядняцка-серадняцкаю вёскаю.

Перад рабочаю клясаю зараз высоўваецца неадкладная задача—узмацніць усе формы сувязі з бядняцка-серадняцкімі гушчамі вёскі, асабліва ў вытворчым жыцьці. Поруч з правільнаю падатковаю палітыкаю мае вялікае значэньне для ўзмацненьня сувязі правядзеньне рэвалюцыйнае законнасьці. Вельмі вялікае значэньне мае для нас правільнае карыстаньне такім фактарам, як кантрактацыя. Кантрактацыя больш, чымся іншыя галіны працы, патрабуе асабліва ўважлівых адносін. У гэтай галіне часам ёсьць выпадкі, калі партыйныя органы даюць безадказныя дырэктывы. Кантрактацыя павінна быць увязана з агульнымі мерапрыёмствамі. Вялікае значэньне набылі машынна-трактарныя станцыі, якія падводзяць сур'ёзную базу ў галіне ўзбуйненьня сельскае гаспадаркі. Праўда, у гэтай галіне мы маем невялікі вопыт. Але ўдалае вырашэньне пытаньня абяцае нам добрыя пэрспэктывы. У калгасы партыя павінна накіроўваць лепшых сваіх працаўнікоў. Трэба заснаваць рад навукова-дасьледчых інстытутаў для вывучэньня тых глыбокіх сацыяльна-эканамічных працэсаў, якія наглядаюцца на вёсцы.

Карэньні правага ўхілу

Нарэшце, т. Калінін спыняецца на сацыяльна-эканамічных асновах правага ўхілу. Правы ўхіл чэрпае сваю сілу з нашае тэхніка-эканамічнае адсталасьці, капіталістычнага абкружэньня, пераважаньня дробнае буржуазіі, цяжкасьцяў будаўніцтва сацыялізму. Не малое значэньне мае псыхалёгія спакою, якая намячаецца ў некаторай частцы партыйцаў, страціўшай рэвалюцыйныя пэрспэктывы. Адміраньне рэвалюцыйных пачуцьцяў—асабліва небясьпечнае зьявішча, бо яно праходзіць неўзаметкі. Апроч таго, склад партыі неаднолькавы. Такім парадкам, правыя настроі няўхільна прасочваюцца ў нашую партыю. Правізна пачынаецца з характэрных рысачак: перашкода саўгаснаму будаўніцтву, зьмяншэньне значэньня клясавае барацьбы, прапановы адысьці ад шляху калектывізацыі, замазваньне значэньня арганізацыі шырокіх мас беднаты і г. д. У кожным камуністу павінна захоўвацца рэвалюцыйнае зерня, якое гаворыць аб тым, што ён салдат вялікае рэвалюцыйнае арміі. З гэтае прычыны мы са ўсёю сілаю бальшавіцкае суровасьці павінны змагацца з правым ухілам. Накіроўваючы галоўны агонь проці правага ўхілу і прымірэнцтва з ім, трэба не забываць пра барацьбу з трацкізмам.

*) Даклад тав. Калініна даецца ў скарочаным выглядзе. Поўнасьцю даклад будзе зьмешчан у наступным нумары.

СПРЭЧКІ ПА ДАКЛАДУ Тав. КАЛІНІНА.

Не па капіталістычнаму, а па сацыялістычнаму шляху.

Тав. Шліхтэр (Украіна). У апошні час мы сустракаемся са спробай па новаму дыскрэдытаваць калектывізацыю. Раней ворагі калектывізацыі выступалі з завярэньнем, што яна ня дасьць нам хлеба, што хлеб мы здолеем атрымаць у тым выпадку, калі ня будзем перашкаджаць разьвіцьцю кулацкай гаспадаркі. Гэты «пункт» выкрыт партыяй да канца. Цяпер правыя выступаюць з завярэньнем, што калгасы, пакрыўшы запазычанасьць і пазбавіўшыся ад залежнасьці з боку крэдытных устаноў, будуць выступаць на рынку, як прыватнікі.

Гэта ўстаноўка ў корні няправільна. Справа не ў крэдытнай залежнасьці. Правыя зусім ня ўлічваюць ролі пралетарскай дыктатуры і значэньня камандных вышынь. Мы разглядаем калгас у нашых умовах, як пачатковую форму арганізацыі сацыялістычнай вытворчасьці ў сельскай гаспадарцы. Важнейшыя рычагі ўплыву на сельскую гаспадарку павінны быць захаваны ў руках пралетарскай дзяржавы. Мы павінны захаваць кіраўніцтва энэргетычнымі рэсурсамі. У сельскай гаспадарцы гэткімі зьяўляюцца электраэнэргія і трактар. Перадаючы калгасам трактары і сельска-гаспадарчыя машыны, мы ў той жа час павінны захаваць у сваіх руках кантроль над іх выкарыстаньнем.

Тав. Лёмінадзэ (Масква). Мы павінны ўлічваць вурокі хлебазагатовак двох апошніх год. Мы павінны цьвёрда ўявіць, што пры абмежаванасьці, у моц шэрагу прычын, хлебных рэсурсаў у краіне, хлеб ня можа загатаўляцца самацёкам. Кулак сабатуе хлебазагатоўкі, спрабуе накіраваць далейшае разьвіцьцё сельскае гаспадаркі на капіталістычныя рэйкі. Мы павінны ўжываць захады грамадзкага ўплыву для націску на кулака. Другім важным пытаньнем зьяўляецца пытаньне аб арганізацыі беднаты. Мы аказваем беднаце значную гаспадарчую дапамогу, але недастатковую, арганізацыйна-палітычную. На гэта трэба зьвярнуць увагу. Тэзісы т. Калініна зусім правільна зазначаюць на неабходнасьць падахвочваньня пераходу да калектыўных формаў землеробства цэлых сёл і вёсак. Але пры гэтым неабходна зачыніць доступ у калгасы кулаку. Кулака варта пускаць у калгас толькі пры ўмове поўнай перадачы ім у карыстаньне калгасу ўсіх машын жывога інвэнтару, натуральных запасаў і грашовых капіталаў. Неабходна таксама паклапаціцца аб тым, каб усе палёгкі, якія надаюцца па кантрактацыі, не распаўсюджваліся на кулакоў.

Тав. Лёмінадзэ спыняецца яшчэ на апошніх выступленьнях вядомага зьменавехаўца Устралава. Устралаў цалкам паўтарае словы правых ухілістаў і абвінавачвае ЦК у адыходзе да трацкізму. «Пакуль гавораць правыя», заяўляе Устралаў, зьменавехаўцы могуць маўчаць».

Тав Сырцоў (Сібір). Правыя абвінавачваюць партыю ў пераацэнцы ролі кулацтва. Але вурокі хлебазагатовак гавораць аб тым, што гэта абвінавачаньне зусім няправільна. Памылкай зьяўляецца думка, нібы можна перамагчы адпор кулацтва шляхам згоды. Кулак ставіць пытаньне палітычна: ён дамагаецца магутных машын для адзінаасобнага карыстаньня і пашырэньня сваіх палітычных правоў.

Кулак дамагаецца магчымасьці капіталістычнага разьвіцьця на вёсцы. Яму цесна ў савецкіх рамках, ён спрабуе гэтыя рамкі пашырыць. Правыя ўхілісты прыходзяць на дапамогу кулацтву, афармляючы ў выразныя палітычныя лёзунгі яго клясавыя імкненьні. Грамадзкі ўплыў і эканамічныя рэпрэсіі супроць кулакоў далі ў Сібіры добрыя вынікі. Кулак аказвае адпор толькі там, дзе няма партыйных ячэек і слабы бядняцка-серадняцкі блёк і вядзе сябе пасыўна там, дзе яго ўплыў слабы.

Памылкі правых ухілістаў.

Тав. Кліменка (Масква) кажа, што галоўная памылка правых ухілістаў у тым, што яны не дааценьваюць значэньня новых форм вытворчае сувязі рабочае клясы з сялянствам: саўгаснае і калгаснае будаўніцтва, мэтады масавае кантрактацыі і шырокага каапэраваньня сялянскіх мас. Узьняцьце на вышэйшую вытворчую ступень вялізных міліёнаў сялянства няўхільна павінна выклікаць абвастраньне клясавае барацьбы на вёсцы, і тут правыя робяць другую памылку, высоўваючы лёзунг аб урастаньні кулака ў сацыялізм, калі жыцьцё ставіць задачу выкарчоўваньня кулака.

Тав. Варэйкіс (Варонеж) спыняецца на пытаньні, ці можна дапусьціць кулака ў калгасы. Гэта няправільная пастаноўка пытаньня. На практыцы пытаньне стаіць аб тым, каб вычышчаць кулакоў з калгасаў, каб перамагчы тэндэнцыі капіталістычнага накапленьня, якія насаджаюцца кулакамі ў шмат якіх з сучасных калгасаў. Нам даводзіцца заваёўваць калгасы з бою, у барацьбе з кулаком, а ня высоўваць лёзунг аб дапушчэньні кулакоў у калгасы. Нельга будаваць калгасаў бяз вострае клясавае барацьбы з кулаком.

Тав. Хатавіч (Самара) зазначае, што зараз на вёсцы адбываецца вялікі зрух, якога не заўважваюць правыя элемэнты партыі. Цяга да калектыўнае гаспадаркі на вёсцы нагэтулькі ўзрасла, што неабходна яшчэ больш фарсіраванае разгортваньне сельска-гаспадарчага машынабудаўніцтва, каб задаволіць імкненьне сялянства перабудаваць сваю гаспадарку на базе больш высокае тэхнікі. Што датычыць пытаньня аб дапушчэньні кулака ў калгасы, дык т. Калінін ня зусім мае рацыю. Практыка паказвае, што вельмі часта кулакі ў калгасах адыгрываюць камандную ролю, у выніку чаго даводзіцца ставіць пытаньне не аб іх дапушчэньні, а аб іх вывадзе з калгасаў. Тав. Хатаевіч лічыць неабходным правесьці мабілізацыю ня менш 80-ці тысяч партыйцаў і кінуць іх на вёску ва ўсе зьвеньні сельскага, партыйнага і савецкага апарату. Калі мы не дадзім вёсцы належнае колькасьці сьвежых пралетарскіх сіл, дык будзе вельмі цяжка выканаць задачы, высунутыя партыяй.

Агранамічная навука на дапамогу партыі.

Тав. Кубяк (старшыня). Таварышы, у зале прысутнічаюць самыя буйныя спэцыялісты агранамічнае навукі Савецкага Саюзу, якія выступяць перад партканфэрэнцыяй па пытаньнях сельска-гаспадарчага будаўніцтва. Даю слова акадэміку Вавілаву. Выхад т. Вавілава на трыбуну сустракаецца воплескамі ўсяе залі.

Акадэмік Вавілаў (Ленінград). Не зважаючы на тое, што тры чвэрткі зямное кулі жыве з земляробства,— гэта ўсё-ж такі самы адсталы промысел. Адсталасьць сельскае гаспадаркі не зьяўляецца характэрнай асаблівасьцю толькі нашае краіны, яна наглядаецца амаль што ва ўсіх іншых краёх. Злучаныя Штаты Паўночнае Амэрыкі, якія зьяўляюцца самай індустрыяльнай краінай у сьвеце, за апошнія дзесяцігодкі бадай што ня выходзяць з сельска гаспадарчага крызісу. Капітал перашкаджае там весьці сельскую гаспадарку. Тлумачыцца гэта тым, што сельска-гаспадарчая вытворчасьць вельмі мала ўстойчывая, церпіць ад кожнае выпадковасьці, і праблема стварэньня ўстойчывасьці ў сельскай гасп. зьяўляецца сусьветнаю праблемаю. Што датычыць нашае краіны, дык перад намі стаіць яшчэ іншая задача. Нам патрэбна асваеньне новых земляў, а гэта патрабуе вялікіх капітальных укладаў. Пяцігадовы плян, зацьверджаны партыйнай канфэрэнцыяй, і тэзісы М. І. Калініна цалкам ахапляюць усе гэтыя вялічэзныя задачы, якія стаяць перад нашым земляробствам. Мы прышлі сюды зьвярнуць вашу ўвагу на адзін з важных рычагоў, без якога вырашэньне задачы немагчыма. Гэты рычаг— агранамічная навука. Савецкая агранамічная навука стаіць вельмі высока. На той год міжнародны агранамічны зьезд склікаецца ў нас; гэта сьведчыць аб тым, што наша навука цэніцца высока і заграніцаю. Мы прышлі сказаць вам, што тыя патрабаваньні, якія партыя высоўвае перад агранамічнай навукай, выклікаюць тэрміновую неабходнасьць поўнае яе перабудовы. У сучасным яе становішчы ёй вельмі цяжка вырашаць тыя складаныя праблемы, якія зьвязаны з ажыцьцяўленьнем вялікае задачы асваеньня на працягу пяцігодкі 15-ці міліёнаў гэктараў зямлі і ўзьняцьця ўраджайнасьці на 35 проц. З прычыны надзвычайнае асаблівасьці нашых умоў, да таго-ж вельмі цяжкіх для ўздыму вытворчых сіл сельскае гаспадаркі, заходняя навука можа даць нам вельмі мала з свайго вопыту. Нам давядзецца ўсе гэтыя задачы, высунутыя партыяй, вырашаць сіламі нашых уласных вучоных. Тым больш неабходна паставіць нашы навукова-дасьледчыя і вопытныя ўстановы ў такія ўмовы, якія поўнасьцю будуць спрыяць выкананьню ўскладзеных на іх пяцігадовым плянам разьвіцьця сельскае гаспадаркі задач.

Цяпер гэтыя ўстановы часта ледзь перабіваюцца. Трэба дапамагчы ім правільна наладзіць іх сур'ёзную і адказную працу. Мы прышлі заявіць вам аб нашай поўнай гатоўнасьці дапамагаць партыі і савецкай уладзе ў выкананьні пастаўленых ёю перад краінаю задач.

Дазвольце прывітаць вас ад імя агранамічнае сэкцыі саюзу лясных і сельска-гаспадарчых рабочых і пажадаць вам поўнага посьпеху ў той вялікай працы, якую вы праводзіце.

Прафэсар Тулайкаў (Саратаў) зазначае, што праблема кадраў стаіць і перад нашаю агранамічнаю навукаю. Нам патрэбна зьмена, а яе пакуль што яшчэ няма. Трэба стварыць належныя ўмовы для выхаваньня гэтае зьмены. Я хачу таксама спыніцца і на бытавых умовах, асабліва ў правінцыі, якія перашкаджаюць часта плённай навуковай працы. Я выказваю упэўненасьць, што партыя дапаможа палепшаньню бытавых умоў на месцах працаўнікоў агранамічнае навукі. Мы хацелі-б перадаць і вам усю тую глыбокую ўпэўненасьць, якая жыве ўнутры нас, упэўненасьць у тым, што наша навука дапаможа партыі і савецкай дзяржаве ажыцьцявіць задачы сацыялістычнае перабудовы вёскі. Для нас дорага ўвага партыі да нашае працы і мы разумеем вялікую адказнасьць, якая ўскладаецца на нас, працаўнікоў навукі, за выкананьне пляну перабудовы сельскае гаспадаркі.

Сходзтва правага і левага ўхілаў.

Тав. Рошаль (Сібір). Між трацкізмам і правым ухілам, не зважаючы на іх нібы незамірнасьць між сабою, ёсьць поўная схожасьць. Трацкісты разглядаюць сялянства, як адзіную клясу. Гэтую памылку паўтараюць і правыя.

Правыя не разумеюць таго, што перад намі стаіць задача перамагчы клясавыя супярэчнасьці ў вёсцы. Асноўная памылка правых у тым, што міма іх прайшлі ўсе працэсы, якія адбываліся на вёсцы ў апошнія гады. Яны абвінавачваюць партыю ў тым, што яна жадае пераскочыць праз пэўныя этапы разьвіцьця. На справе-ж правыя ў сваёй устаноўцы выходзяць з таго становішча, якое было ў вёсцы ў пачатку НЭП'у. А зараз перад намі стаяць на вёсцы зусім іншыя задачы. Мы павінны перабудаваць сельскую гаспадарку, уцягнуць серадняка ў сацыялістычнае будаўніцтва. Даклад тав. Калініна сьведчыць аб тым, што партыя шчыльна надышла да вырашэньня гэтае задачы і знашла новыя, адпавядаючыя ўмовам дадзенага перыяду, формы сувязі з серадняком.

Тав. Зайцаў (Масква). Практыка падцьвердзіла правільнасьць пастановы 15-га партзьезду аб калгасным і саўгасным будаўніцтве. Мы здолелі дабіцца значных посьпехаў у згуртаваньні серадняцкіх і бядняцкіх мас і адціскваньні кулака. Вывучэньне вопыту на месцах пераконвае ў глыбокай жыцьцёвасьці ідэі калектывізацыі. У маскоўскай губэрні мы шчыльна падышлі да магчымасьці калектывізацыі вёсак і раёнаў. Тав. Зайцаў думае, што можна пушчаць кулака ў калгас. Трэба толькі аграмадзіць тыя сродкі вытворчасьці кулака і не дапушчаць яго ў органы кіраўніцтва калектыўнымі гаспадаркамі.

Ранішняе пасяджэньне 27-га красавіка.

Працяг спрэчак па дакладзе т. Калініна).

Тэорыя дэградацыі ня мае падставы.

Тав. Логвінаў (Цьвер). Тэзісы т. Калініна з бясспрэчнасьцю адхіляюць завярэньні правых аб дэградацыі сельскае гаспадаркі і правільна намячаюць далейшыя шляхі яе разьвіцьця, але арганізацыйныя пытаньні закрануты ў тэзісах недастаткова. У тэзісах не зазначана выразна, якія абавязкі ўскладаюцца на камуністаў і камсамольцаў на вёсцы. Мы ведаем, што сябры партыі і камсамолу далёка не заўсёды зьяўляюцца прыхільнікамі калектывізацыі на вёсцы. Наконт гэтага ёсьць выразная пастанова 15-га зьезду партыі і трэба ажыцьцяўляць яе.

Тав. Любчанка (Украіна) зазначае, што лепшым адхіленьнем гутарак аб дэградацыі сельскае гаспадаркі зьяўляецца прасоўваньне ў сялянскую гаспадарку тэхнічных культур. Да рэвалюцыі 80 цукровых заводаў на Украіне працавалі на памешчыцкай сыравіне. Зараз 120 савецкіх цукровых заводаў працуюць на сыравіне сялянскай. Правыя карыстаюцца беспадстаўнымі абагульненьнямі, каб падмацаваць свае ў аснове ложныя завярэньні. Яны зазначаюць на скарачэньне засеўных абшараў на Украіне. Але на асноўным хлебародным масыве—на Правабярэжжы мы наглядаем няўхільны рост засеўных абшараў. Засеўныя абшары скараціліся толькі ў стэпавай частцы Украіны, дзе гэтаму 2 гады спрыяў недарод. Мы можам распачаць зараз калектывізацыю ў вялікіх разьмерах, бо разьвіцьцё прамысловасьці за апошнія гады стварыла для гэтага належную тэхнічную базу. Вопыт Шэўчэнкаўскага калгасу даў нам і новыя формы працы. Няправільна, што калектывізацыю можна ажыцьцяўляць толькі на трактарнай аснове. Ёсьць шмат магчымасьцяў для разьвіцьця і больш простых форм калектывізацыі.

Тав. Шабалтаеў (Ніжняя-Волская вобласьць). Вывучэньне ходу хлебазагатовак паказвае, што, чым больш магутна сельская гаспадарка, тым меншую частку сваіх хлебных запасаў яна здавала. Гэтая практыка хлебазагатовак павінна быць узята пад увагу намі ў поўнай меры. На практыцы вясковае працы правы ўхіл часта выяўляецца ў тым, што вясковыя працаўнікі ня ўмеюць выявіць кулака. Гэта часта б'е па серадняку. Пры зборы сельска-гаспадарчага падатку недастатковае ападаткаваньне кулака выклікае перападаткаваньне серадняка. Антысераднацкі характар правага ўхілу ў практычнай працы бясспрэчны. Тав. Шабалдаеў зачытвае вынятkі з цікавага лісту, прысланага адным кулаком у вышэйшыя ўрадавыя органы Саюзу. Гэты кулак пагражае скарачэньнем засеўных абшараў на 50 проц. у тым выпадку, калі моцным гаспадаркам ня будзе адчынен доступ для далейшага разьвіцьця. Ён патрабуе новага НЭП'у і адмовы ад саўгасаў. Гэта яскрава выяўленая кулацкая праграма знаходзіць даволі выразны адбітак у тэорыях правых ухілістаў.

Тав. Камінскі (Масква). Мы не ахапілі яшчэ магутна разгорнутага калгаснага руху ні арганізацыйна, ні гаспадарча. Мы яшчэ не знайшлі шляхоў, каб надаць гэтаму руху поўную плянавасьць. Гэта зусім зразумела, бо за адзін мінулы год заснавалася гэтулькі калгасаў, колькі за ўсе папярэднія гады, прычым растуць буйныя калгасы і пачалася цяга серадняка ў калгас. Рост калектывізацыі ставіць пытаньне аб зьмене характару нашае працы нашых нізавых органаў, якія ня маюць належнага вопыту ў абслугоўваньні вёсак і раёнаў, якія перайшлі на калектыўныя формы земляробства. Мы павінны зьвярнуць самую сур'ёзную ўвагу на падрыхтоўку кадраў, якія будуць выконваць на вёсцы гэтую працу. Тав. Камінскі думае, што ня можа быць і гутаркі аб дапушчэньні кулакоў у калгасы.

Тав. Міцкевіч (Паўночны Каўказ). Правыя цягнуць партыю назад, да першага перыяду НЭП'у, зусім не лічачыся з тымі глыбокімі зьменамі, якія здарыліся за 8 гадоў, калі справа ішла аб тым, каб пусьціць у ход нашу вытворчую машыну, здабыць хоць самы абмежаваны лік харчу і сыравіны. Зараз мы ўжо стварылі неабходныя матар'яльныя прадпасылкі для таго, каб распачаць перабудову ўсяе сельскае гаспадаркі на сацыялістычных асновах.

* * *

На вячэрнім пасяджэньні будзе заслухан даклад т. Якаўлева аб барацьбе з бюракратызмам.

(Працяг спрэчак у наступным нумары).

ПЯЦІГАДОВЫ ПЛЯН САЦЫЯЛІСТЫЧНАГА БУДАЎНІЦТВА

Заключнае слова тав. Кржыжаноўскага.

(Вячэрняе пасяджэньне 25-га красавіка 1929 г.

Таварышы, мы выслухалі тут шмат прамоўцаў, і амаль усе яны зышліся на станоўчай ацэнцы пяцігадовага пляну. Справа не ў паасобных недахопах, якія адзначаліся некаторымі таварышамі. Вынікі абмеркаваньня сьведчаць аб тым, што пяцігадовы плян не фантастыка, а вынікі аграмаднай станоўчай працы.

Мы правільна ўлічылі зазначэньні 15 зьезду

Спынюся спачатку на тых прамоўцах, крытычныя заўвагі якіх я не магу прызнаць сур'ёзнымі. Тав. Ларын абвінавачваў нас у тым, што мы не далі ў пяцігадовым пляне аналізу тых сацыяльных перасовак, якія адбудуцца ў канцы пяцігодкі. Гэта абвінавачваньне зьяўляецца зусім нягрунтоўным і тлумачыцца незнаёмствам з матар'яламі Дзяржпляну. Няверна і запэўненьне т. Ларына, нібы мы не прыцягнулі да ўдзелу, да выпрацоўкі пяцігадовага пляну партыйных эканамістаў. З 500 супрацоўнікаў Дзяржпляну 100 зьяўляюцца камуністамі. Мы чула прыслухоўваліся да ўсіх зазначэньняў партыі, і абмеркаваньне пяцігадовага пляну тут на канфэрэнцыі сьведчыць аб тым, што зусім правільна ўлічылі зазначэньні 15-га зьезду партыі і наступных пленумаў ЦК. Тав. Разанаў абвінавачваў нас у тым, што мы недастаткова ўлічылі магчымы ўплыў стыхійных зьявішчаў на ажыцьцяўленьне пяцігадовага пляну. Гэта няверна. Мы гэта ўлічвалі і менавіта таму распрацавалі 2 варыянты пляну. Але тав. Разанаў сам, выступаючы на гэтай трыбуне, заявіў сябе рашучым прыхільнікам аднаго толькі варыянту. І гэта зразумела, правільна. Мы павінны мець суцэльную адзіную ўстаноўку ў пэрспэктывах сацыялістычнага будаўніцтва. Тав. Разанаў гаварыў таксама аб тым, нібы мы не зьвяртаем дастатковай увагі пытаньню аб утварэньні рэзэрваў. Яго памылка абгрунтавана на тым, што ён улічваў толькі рэзэрвы, прадугледжаныя бюджэтам. Але аграмадныя рэзэрвы будуць накоплены таксама нашай прамысловасьцю, прамысловымі ўстановамі і сельскай гаспадаркай. Рэканструкцыйны перыяд высоўвае шмат магчымасьцяй, якія мы ня можам прадугледзіць у поўным абхваце. З самай сур'ёзнай увагаў неабходна аднесьціся да выступленьняў працаўнікоў культурнага фронту. Я цалкам падпісываюся пад дасканалаю прамовою т. Крыніцкага. Бязумоўна, што ў пяцігадовым пляне культурнага будаўніцтва ёсьць паасобныя недахопы і дэфэкты. Мы зьвярталі выключную ўвагу асноўнаму пытаньню, пытаньню ўтварэньня рабочых кадраў і цалкам падзяляем тыя пазіцыі, якія бароняць камсамол і НК Асьветы на чале з т. Луначарскім. Мы ўтвараем спэцыяльны клясавы фонд для барацьбы з прымусовым выхадам з школ рабочай моладзі. Мы ня можам мірыцца з тым, што дзеці рабочых пакідаюць сямігодку да яе скончэньня, таму што пазбаўлены магчымасьці працягваць вучобу. За пяцігодку мы асыгнуем на задаволеньне культурных патрэб 21 міліярд рублёў, з іх 11 міліярдаў на асьвету. Зразумела, гэтага вельмі мала, але, бязумоўна, няверна запэўненьне аб росьце па пяцігодцы «культурных ножніц".

Пытаньню аб утварэньні культурных кадраў мы зьвяртаем асаблівую ўвагу. Неабходна будзе ўзмацніць выпуск з нашых ВТУЗ'аў, разгарнуць сетку вячэрніх тэхнічных курсаў. Але мы не павінны забываць аб неабходнасьці больш рацыянальна выкарыстоўваць наяўныя тэхнічныя кадры. Неабходна пакончыць з выкарыстаньнем тэхнічных сіл не па спэцыяльнасьці. Мы павінны з задаволеньнем адзначыць, што выступаўшыя тут працаўнікі асобных раёнаў зышліся ў агульнай палітычнай ацэнцы пляну. Зразумела, ня ўсе пытаньні распрацаваны даволі падрабязна ў раённым разрэзе, нездавальняюча поўна ўлічаны інтарэсы паасобных раёнаў. Але мы павінны памятаць аб тым, што да гэтай пары яшчэ ня скончана канчаткова праца па раёнаваньню. Прадстаўнікі Украіны выступалі тут з вельмі невялікімі патрабаваньнямі. Яны ўзьнімаюць пытаньне аб пабудове на Украіне новага трактарнага заводу. Яны зазначаюць таксама на тое, што электрабудаўніцтва прасоўваецца на Украіне вельмі павольна. Але гэта ў значнай меры залежыць ад іх саміх. Яны самі павінны ўжыць захады, каб паскорыць пабудову электрастанцый.

Больш ініцыятывы шырокіх мас.

На 15-м зьезьдзе я зьвярнуўся з заклікам—даеш плян! Мы выходзілі з таго, што сур'ёзны жыцьцёвы плян сацыялістычнага будаўніцтва можа быць утвораны толькі на аснове працы аграмаднага калектыву.

Ажыцьцяўленьне пяцігадовага пляну патрабуе прабуджэньня ініцыятывы шырокіх колаў савецкай грамадзкасьці, у першую чаргу пралетарыяту, прабуджэньня яго актыўнасьці і самадзейнасьці. Сацыялістычнае выпярэдніцтва, якое ахапляе ўсё больш шырокія масы рабочых, зьяўляецца паказальнікам тых магчымасьцяй, якія хаваюцца ў рабочай клясе. Мабілізацыя актыўнасьці і вытворчых сіл рабочай клясы зьяўляецца асноўнай стаўкай ўсяго пяцігадовага пляну. Глыбока прадуманы і дакладна праверaны пяцігадовы плян зьяўляецца мабілізацыйным заклікам да актыўнасьці партыі, рабочай клясы і ўсёй савецкай грамадзкасьці. У ім знашлі сваё ўвасабленьне думкі нашага вялікага правадыра і настаўніка—Леніна. Таварышы, мы ўсе думаем аб тым, каб пабудаваць яму вялікі вечны помнік. Ажыцьцяўляючы пяцігадовы плян, мы будуем яму найвялікшы і самы лепшы помнік.

Апошнія слова прамоўцы сустракаецца гучнымі воплескамі ўсяе залі.

Канфэрэнцыя аднагалосна ўхваляе тэзісы палітбюро аб пяцігадовым пляне.

Трэба сур'ёзней і больш рашуча рэагаваць на вылазкі клясавага ворага.

Бабруйскія арганізацыі слаба рэагавалі на трывожны сыгнал з дрэваапрацоўчага камбінату.

Васемнаццаць дзён прашло з таго часу, калі рабочыя дрэваапрацовачнага камбінату ў Бабруйску сталі сьведкамі чарговай антысэміцкай вылазкі клясавага ворага.

Хутка ўжо тры тыдні, як рабочыя Бабруйску, БССР і нават усяго Саюзу ўстрывожаны новым контр-рэвалюцыйным выбрыкам клясавага ворага. Рабочыя дрэваапрацовачнага камбінату самі, разабраліся ў гэтым пытаньні, самі ацанілі ход апошніх падзей на сваім прадпрыёмстве і вынесьлі сваё рашэньне. Яны добра ўцямілі вопыт падобнага ўчынку антысэмітаў на гуце „Кастрычнік“, яны належным чынам рэагавалі на антысэміцкі—контррэвалюцыйны наступак Цывілько і Пятровіча.

Але што зроблена прафсаюзнымі арганізацыямі? Як рэагавалі на гэтую контр-рэвалюцыйную ганебную справу партыйная ячэйка, калектыў, і нарэшце,.. гарадзкі райком КП(б)Б.

Трэба адкрыта сказаць, што бабруйскія арганізацыі няўважліва аднесьліся да гэтае справы, слаба, недастаткова рэагавалі на праступны ўчынак Цывілько і Пятровіча. Ячэйка ня выказвала сваей думкі, ня ўжыла належных захадаў да таго, каб адразу рэагаваць на гэты сыгнал з фронту клясавае барацьбы. Ячэйка не паведаміла аб гэтым нават гарадзкі райком КП(б)Б. Апошні прыватным парадкам даведаўся аб здарэньні на камбінаце. Гэта гаворыць за тое, што гаррайком ня мае з камбінатам сыстэматычнае жывое сувязі. Нават АК КП(б)Б павінен быў-бы мець з такім буйным прадпрыёмствам больш-менш добра наладжаную сувязь, асабліва трэба было-б цікавіцца настроем рабочых.

А што зрабіў райком пасьля таго як даведаўся пра здарэньне на камбінаце? Вылучыў камісію. Але апошняя з тае прычыны, што ня мела дастаткова палітычна выразных дырэктыў працавала не энэргічна і недастаткова сур'ёзна аднеслася да сваей работы.

Гэтыя факты сьцьвярджаюць аб тым, што ў другі раз ужо бабруйскія арганізацыі праглядзелі важнасьць падзей на сваіх прадпрыёмствах, не надалі ім палітычна-грамадзкае вострасьці. Гэта сьцьвярджае яшчэ і тое, што на бабруйскіх прадпрыёмствах слаба пастаўлена масавая культурная справа і не наладжана інтэрнацыянальнае выхаваньне сярод усяе масы рабочых.

Ня прыходзіцца ўжо гаварыць аб тым, каб бабруйскія арганізацыі як партыйныя, так і савецкія, надалі гэтаму выступленьню шырокі палітычны зьмест, Гэта ўжо сталася, аб гэтым сказалі і сваё слова рабочыя і цэнтральны друк.

Бабруйскім арганізацыям трэба зрабіць належныя вынікі па гэтай справе, ужыць больш сур'ёзныя меры пакараньня да тых, хто нядбайна і бюракратычна аднёсься да выяўленьня значнасьці гэтага ганебнага ўчынку.

Надалей трэба шырока павесьці культурна-масавую работу, асабліва ў галіне інтэрнацыянальнага выхаваньня.

Пастанова бюро Бабруйскага АК па справе антысэміцкага выпаду на камбінаце.

(Па тэлефону ад нашага Бабруйскага карэспандэнта).

АК і АКК ацэньваюць падзеі на камбінаце, як працяг вылазак клясавага ворага пад маскай антысэмітызму. Асноўнымі фігурамі гэтага ганебнага ўчынку зьяўляюцца Цылійка; ён даўно вядомы рабочым як хуліган і антысэміт. Былі выпадкі пры ранейшай яго рабоце ў іншых мясцох, калі ён кідаўся на рабочых-яўрэяў з нажом, пагражаў застрэліць. Удзельнікам гэтай нялюдзкай справы зьявіўся Пятровіч, таксама вядомы хуліган, дэклясаваны элемэнт, які трымае сувязь са злачынцамі.

Бюро канстатавала, што паасобныя камуністы, якія былі сьведкамі гэтай справы, не рэагавалі на яе, а кіруючая частка парткалектыву ацаніла гэта здарэньне, як выпадак хуліганства, і ня прыняла ніякіх мер да рэагаваньня на яго. Старшыня рабочкому абмежаваўся пастаноўкаю пытаньня на сходзе рабочых, прычым яно стаяла ў ліку другарадных пытаньняў. Дырэктар камбінату, партыец Фалкін, праявіў бюракратычныя адносіны і не рэагаваў на здарэньне, заявіўшы, што гэта справа яго не датычыцца, што па нейкім дагаворы за безапаснасьць на камбінаце адказвае „Цыпко і Сіла“.

Бюро адзначыла, што выдзеленая для расьследаваньня [illegible] камісія [illegible] працу. [illegible]

Аб'[illegible] весьці [illegible] працу па [illegible] камбінату [illegible] паслаць [illegible] партыйным [illegible] рэнцыі [illegible] зьняць [illegible] Шнэйбера [illegible] партыі [illegible] ду т. [illegible] Галадзеда [illegible] станавіць [illegible] вую [illegible] закон [illegible] ладзі[illegible]

А. Дамбоўскі.

Рабочыя ганьбяць антысэмітаў.

Учора пасьля таго, як скончылі работу рабочыя дрэваапрацоўчага камбінату ў Бабруйску наладзілі сход,на якім у прынятай рэзалюцыі зганьбілі антысэмітаў і цалкам далучыліся да пастановы АК КП(б)Б па гэтым пытаньні.

Рабочыя на сваім сходзе пастанавілі шырока разгарнуць сацыялістычнае выпярэдніцтва паміж рабочымі будаўнікамі Беларусі. Рабочыя таксама пасылаюць прывітаньне XVI партыйнай канфэрэнцыі, у якім яны даюць абяцаньне сабраць сьвежыя сілы для налажваньня такіх умоў і абставін, якія-б у корані не дапускалі падобных выступленьняў клясавых ворагаў. Рабочыя даюць абяцаньне яшчэ больш згуртавацца наваколо кампартыі, каб пад яе кіраўніцтвам яшчэ больш энэргічна праводзіць усю работу па сацыялістычнаму будаўніцтву.

ВЯРНУЛАСЯ КАМІСІЯ ЦК КП(б)Б У МЕНСК.

З Бабруйску ў Менск вярнулася езьдзіўшая туды спэцыяльная камісія ЦК КП(б)Б у складзе т.т. Хацкевіча і Канакоціна на расьследаваньне антысэміцкага ўчынку на пабудове дрэваапрацовачнага камбінату.

Камісія ЦК сумесна з акруговай камісіяй правяла дэталёвае абсьледваньне падрабязнасьцяй падзей, знаёмілася з усімі абставінамі справы і па скончэньні работы прыняла ўдзел у разглядзе справы на пасяджэньні бюро акругкому. Учора камісія рабіла даклад на пасяджэньні сакратарыяту ЦК КП(б)Б.

На Жэнеускай камісіі „разброеньня“.

На Жэнеўскай камісіі „разброеньня“ ня хочуць ніякага скарачэньня ўзброеньняў.

ЖЭНЕВА, 26-4. [illegible]

Камісія па „разброеньню“ ператварылася ў камісію па ўзброеньню.

ЖЭНЕВА, 26-4. [illegible]

Праекты павялічэньня ўзбраеньняў.

ЖЭНЕВА, 26-4. [illegible]

ГЭРОЙ ВАРШАВЫ.

[illegible]

„Дабрадзеі“ Індыі вярнуліся ў Лёндан.

ЛЁНДАН, 26-4. Агенцтва Рэйтар паведамляе: [illegible]

Лік беспрацоўных у Англіі.

ЛЁНДАН, 23-4. Агенцтва Рэйтэра паведамляе, што лік афіцыйна зарэгістраваных беспрацоўных, [illegible] 16 га красавіка 1.153.500 чалавек, [illegible] 24.567 [illegible] 69.726 [illegible]

Лёудон „апраўдваецца“

ЖЭНЕВА, 26-4. У адказ на прапанову [illegible]

У Бамбеі бастуе 100000 рабочых.

ЛЁНДАН, 26-4. Агенцтва Рэйтар паведамляе: «У Бамбеі пачалася ўсеагульная забастоўка тэкстыльшчыкаў. Праца спынілася амаль ва ўсіх тэкстыльных фабрыках. Лік бастуючых дасягае 100 тысяч».

ЛЁНДАН, 26-4. Агенцтва Рэйтар паведамляе: «У Бамбеі [illegible] 28 тэкстыльных фабрык з агульнага ліку 84. Бастуе 100000 рабочых».

Ніці змовы замаху на жыцьцё Кемаль-пашы знаходзяцца ў Лёндане.

КАНСТАНТЫНОПАЛЬ, 26-4. [illegible] у 1927 г. [illegible]

Сацыял-дэмакраты проці павялічэньня заработку рабочых.

БЕРЛІН, 24-4. [illegible] «Роте Фанэ» [illegible]

Па БССР.

(Ад нашых карэспандэнтаў).

Зачыніўся акруговы зьезд саветаў Бабруйшчыны.

БАБРУЙСК, 27-4. Пасьля сямі дзён працы зачыніўся III акруговы зьезд саветаў Бабруйшчыны. Абраны склад новага Акрвыканкому ў ліку 55 членаў і 20 кандыдатаў. У новым складзе Акрвыканкому 22,2 проц. рабочых, 11,1 проц. сялян, 11 проц. калгасьнікаў, 5,6 проц. батракоў.

На ўсебеларускі зьезд абраны 101 дэлегат, з іх 9 з дарадчым голасам. На ўсесаюзны зьезд саветаў абрана 8 дэлегатаў і 1 дэлегат з дарадчым голасам. У ліку дэлегатаў на ўсесаюзны зьезд абраны Народны Камісар Фінансаў СССР тав. Еруханаў.

Перад сканчэньнем зьезду дэлегаты віталі былога старшыню Акрвыканкому тав. Рачыцкага, які ў сучасны момант пераходзіць на працу Народнага Камісара Земляробства Беларусі. Выступаўшыя дэлегаты ацэньвалі тав. Рачыцкага як працаўніка вялікай энэргіі, выказваючы надзею, што тав. Рачыцкі на пасту Наркома Земляробства будзе працягваць работу па ўзьняцьцю дабрабыту вёскі.

Першы пленум новага Акрвыканкому абраў старшынёю Акрвыканкому тав. Нахільніцкага і сэкратаром тав. Кацнельсона—рабочага друкара.

Адчыніўся 3-ці акруговы Зьезд Саветаў Полаччыны.

(Ад нашага Полацкага карэспандэнта).

27 красавіка, а 7 гадз. увечары старшыня АВК т. Грушэўскі абвясьціў 3-ці акруговы Зьезд Саветаў Полаччыны адчыненым.

Зьехалася 211 дэлегатаў, у ганаровы прэзыдыум абрана палітбюро ЦК УсеКП, т. Арджанікідзэ, Гамарнік, Чарвякоў, Галадзед, Рыжоў, Калінін. Сярод дэлегатаў ёсьць шмат жанчын. Чырвонай арміяй арганізавана выстаўка ТДА-Авіяхіму, радыё і зброі. Заля ўбіта дыяграмамі. З вялікім уздымам зьезд заслухаў рапарт камандзіра падшэфнага палка. Паслана прывітальная тэлеграма XVI партканфэрэнцыі. Увесь горад прыбраны сьцягамі. Каля клюбу Леніна, дзе адбываецца праца зьезду—шмат народу.

Увечары заслухана справаздача ўраду, якую зрабіў т. Мікуліч.

Анучын.

Пабудуем 30 новых лазьняў.

Гомель. Інспэкцыя аховы здароўя і санстанцыя ўзьнялі пытаньне перад прэзыдыумам акрвыканкому аб неабходнасьці сёлета распачаць пабудову лазьняў па вёсках і мястэчках акругі з тым, каб былі поўнасьцю скарыстаны сабраныя сумы па самаабкладаньню. Забраніраваны лес для 30 лазьняў будзе прадастаўлен селішчам Брагінскага, Лоеўскага, Камарынскага, Хойніцкага і Уваравіцкага раёнаў.

Прывітаньне ўраду БССР.

3-ці акруговы зьезд саветаў Мазыршчыны ад імя ўсіх працоўных акругі шчыра вітае вярхоўны орган Беларусі—Цэнтральны Выканаўчы Камітэт і Савет Народных Камісараў.

Працоўныя Мазыршчыны, будучы разам са ўсімі працоўнымі нашага вялікага Саюзу пад кіраўніцтвам камуністычнай партыі бальшавікоў і яе ленінскага ЦК сацыялістычную гаспадарку, маюць значныя посьпехі ва ўсіх галінах сваёй працы. Дасягнутыя посьпехі зьяўляюцца моцнай падставай для далейшага, яшчэ больш пасьпяховага росту сацыялізму.

Сабраўшыся ў пэрыяд абвостранай клясавай барацьбы, сваю работу па вырашэньні чарговых задач зьезд будзе праводзіць пад кіраўніцтвам камуністычнай партыі бальшавікоў захоўваючы чоткую клясавую лінію ўзмацненьня саюзу рабочае клясы і сялянства, даючы рашучы адпор кулаку ў вёсцы і нэпману ў горадзе.

Няхай жыве Цэнтральны Выканаўчы Камітэт і Савет Народных Камісараў.

ПРЭЗЫДЫУМ ЗЬЕЗДУ.

У Савеце Народных Камісараў БССР.

24 красавіка г. г. адбылося чарговае пасяджэньне Савету Народных Камісараў пад старшынствам Намесьніка Старшыні СНК тав. Карпа. На гэтым пасяджэньні былі разгледжаны наступныя пытаньні,

Мерапрыёмствы па змаганьні з беспрацоўем.

СНК заслухаў даклад тав. Мышалава аб выкананьні пляну мерапрыёмстваў па барацьбе з беспрацоўем у 1927-28 г. і плян гэтых мерапрыёмстваў на 1928-29 г.

У мінулым годзе для правядзеньня мерапрыёмстваў па барацьбе з беспрацоўем было адпушчана 2.118 тыс. руб., з іх: 800.000 руб. на арганізацыю і пашырэньне працоўных калектываў, 1.001,3 тыс. руб.—на грамадзкія работы, 148 тыс. р. на навучаньне і перакваліфікацыю беспрацоўных і рэшта—на іншыя мерапрыёмствы. У выніку праведзеных мерапрыёмстваў па барацьбе з беспрацоўем было ахоплена ўсімі відамі дапамогі каля 75 проц. усіх беспрацоўных, што дало магчымасьць значна зьмякчыць беспрацоўе. Плян арганізацыі і пашырэньня працоўных калектываў быў выканан з перавышэньнем: меркавалася ўцягнуць у працу калектываў 2.815 чал. беспрацоўных, а было ўцягнута 3.180. Ёсьць дасягненьні ў галіне правядзеньня новых мерапрыёмстваў, у прыватнасьці, па перасяленьні беспрацоўных. У мінулым годзе гэтыя мерапрыёмствы праводзіліся ўпяршыню. Значна павялічаны былі выдаткі па дапамозе беспрацоўным на пераезд у іншыя гарады для падшуканьня працы, павялічана была колькасьць льготных літароў для праезду і г. д.

На пляну 1928-29 г. асыгнаваньні на барацьбу з беспрацоўем павялічваюцца ў параўнаньні з мінулым годам—з 2.118.600 руб., да 2.323.900 руб. Апроч гэтых сродкаў, маецца на ўвазе дапамагаць беспрацоўным за кошт сродкаў прафсаюзных арганізацый у разьмеры каля 500 тыс. руб., за кошт бюджэту Галоўсацстраху—2.314.100 руб., за кошт сродкаў ЦСПСБ на культурнае абслугоўваньне беспрацоўных—3.500 руб. і сродкаў НК Асьветы на культурнае абслугоўваньне беспрацоўных—5000 руб.

Такім чынам, уся сума сродкаў на гэтыя мерапрыёмствы складае 2.822.600 р.

Павялічэньне асыгнаваньняў на мерапрыёмствы па барацьбе з беспрацоўем дае магчымасьць павялічыць сродкі на арганізацыю і пашырэньне працоўных калектываў, як аднаго з галоўных відаў працоўнай дапамогі беспрацоўным. Павялічваюцца таксама асыгнаваньні на навучаньне і перакваліфікацыю беспрацоўных. Плянам намячаецца некаторае скарачэньне ахвату беспрацоўных грамадзкімі работамі за лік значнага павялічэньня ахвату беспрацоўных працоўнымі калектывамі. На грамадзкія работы вызначаецца 925 тыс. руб., на працоўныя калектывы—1.015 тыс. руб., пры гэтым у працоўныя калектывы намячаецца ўцягнуць 3630 беспрацоўных, у тым ліку да 45 проц. жанчын і 12 проц. падросткаў. Сёлета намячаецца значнае пашырэньне мерапрыёмстваў па навучаньні і перакваліфікацыі беспрацоўных. На гэта мерапрыёмства намячаецца затраціць 193400 руб. Улічваючы недахоп кваліфікаваных рабочых—каменшчыкаў, атынкоўшчыкаў і інш., СНК прызнаў неабходным шырэй разгарнуць навучаньне беспрацоўных гэтым прафэсіям. У бягучым годзе на курсах ЦІП будзе навучана 1124 чал., у тым ліку: 344 каменшчыкі, 356 штукатураў, 60 сталяроў, 160 сьлесараў, 84 токары і 120 кавалёў. На спэцыяльных курсах НК Працы будзе падрыхтавана 100 настаўнікаў і 40 мэдыцынскіх сёстраў. У працоўных калектывах утвараюцца вучнёўскія брыгады на 180 беспрацоўных падросткаў; СНК згадзіўся з тым, каб пабудаваць для курсаў ЦІП памяшканьне коштам (арыентыровачна) у 120.000 руб.

На грамадзкіх работах будзе занята штодзённа на працягу 6-ці месяцаў звыш 2.500 беспрацоўных, у тым ліку да 35 проц. жанчын і да 6 проц. падросткаў.

Таннае і бясплатнае харчаваньне будуць атрымліваць у сярэднім каля 1400 чал.; на гэта вызначана на пляну 95 тыс. р. Перакваліфікацыяй і навучаньнем мяркуецца ахапіць каля 1800 беспрацоўных. Грашовую дапамогаю пры пераездах і перасяленьні намечана забясьпечыць каля 1000 чал. Апроч таго, за кошт сродкаў Галоўсацстраху будуць атрымліваць дапамогу каля 15.000 беспрацоўных.

У зьвязку з тым, што на культурнае абслугоўваньне беспрацоўных, апроч выдаткаў па асыгнаваньнях на барацьбу з беспрацоўем, адпушчаюцца таксама сродкі з іншых крыніц (ЦСПСБ, НК Асьветы); СНК запрапанаваў НК Асьветы скласьці адзіны плян культурнага абслугоўваньня беспрацоўных.

Ажыцьцяўленьне вызначаных плянам мерапрыёмстваў па барацьбе з беспрацоўем дасьць магчымасьць ахапіць ровнымі відамі дапамогі 75-80 проц. усіх беспрацоўных.

АБ ПАБУДОВЕ БОЛЬНІЦЫ ДЛЯ СУХОТНЫХ.

СНК згадзіўся з праэктам НК Аховы Здароўя аб пабудове ў Нова-Беліцы спэцыяльнай больніцы для сухотных хворых на 54 ложкі. Кошт пабудовы гэтай больніцы прыняты арыентыровачна ў суме 264430 р.

СНК прызнаў неабходным, каб больніца была пабудавана на працягу 2 гадоў і закончана абсталяваньнем у першай палове 1930-31 г.

АБ АРГАНІЗАЦЫІ ЯСЬЛЯЎ У ВЁСЦЫ ЛОШНІЦЫ, МЕНСКАЙ АКРУГІ.

СНК даручыў НКФіну забясьпечыць сродкамі ў суме 2200 руб. адчыненьне дзіцячых ясьляў у вёсцы Лошніцы, Менскай акругі.

Тры міліёны рублёў на мэліарацыйныя работы.

Гомель. Сёлета ў акрузе будуць праведзены буйныя мэліарацыйныя работы. Намячаецца асушыць да 9000 гэктараў балот, раскарчаваць хмызьнякоў на плошчы да 40 тысяч гэктараў, заараць 1200 гэктараў і г. д. На гэтыя мерапрыёмствы намячаецца выдаць да 3 міліёнаў рублёў. З іх па дзярж. і мясцоваму бюджэтах—да 6[illegible] тысяч рублёў. На мэліарацыйныя работы будуць затрачаны 1.244 тысячы чалавека-дзён.

Справа аб прасьледваньні селькора Курганава.

Першы дзень працэсу.

(Ад нашага спэцыяльнага карэспандэнта).

26 красавіка дапытваюцца падсудныя Чэрцікаў—былы сэкратар райкому партыі і Данілюк—былы начальнік міліцыі.

Абодва яны імкнуцца даказаць, што ніхто з іх ня вінен і яны ня толькі не прасьледвалі Курганава, але нават і ня ведалі, што ён селькор. Вытрымкі з іх паказаньняў самі за сябе гавораць. З-за хітра пабудаваных паказаньняў усё-ж такі выступае іх сапраўдны твар.

Справа ня новая,—кажа Чэрцікаў,—але я ў ёй удзелу ня прымаў, было прасьледваньне, але не ў такой форме. Курганаў мне казаў, што ён селькор, а пагэтаму я ня мог яго прасьледваць, бо ня ведаў яго, як селькора. Я вінават «по-столько, по-сколько». Чаму не папярэдзілі мяне, чаму мне ніхто не сказаў аб маіх памылках (казаць ня было чаго, бо ўсе працаўнікі п'янствавалі).

Я і так шмат перажыў—кажа далей Чэрцікаў, а таму для мяне і гэтага пакараньня хопіць.

Далей Чэрцікаў прызнае, што ў яго была «оплошность», недаверлівасьць. Чэрцікаў кажа, што ў раёне ня было п'янства, «как такового», а былі выпіўкі.

На самай справе Чэрцікаў ведаў Курганава як селькора, ведаў, што супроць яго ўзьнята крымінальная справа. Сам Курганаў прыходзіў к яму як да сэкратара райкому партыі, але Чэрцікаў ня толькі ня прымаў ніякіх крокаў аднаўленьня Курганава на старой пасадзе, адказваючы, што райком ня цікавіцца справамі беспартыйных, але і быў натхніцелем ганеньня на яго.

Чэрцікаў сам пасылаў хлусьлівае абвяржэньне у «Крестьянскую Газету» на допісы Курганава, патрабуючы забароны друкаваньня яго лістоў без папярэдняй праверкі мясцовых органаў.

Данілюк прама прызнае, што у м. Расна досыць часта былі выпіўкі, але усяроўна ідучы ўсьлед за Чэрцікавым, заяўляе, што п'янства, як такавога, ня было. Некалькі разоў паўтараем, што ініцыятарам выпівак быў і былы старшыня РВК Гайдараў.

Данілюк, жадаючы паменшыць сваю віну, заяўляе, што выпіўкі у Расьне былі толькі таму, што прыяжджалі акруговыя працаўнікі, каб таксама нап'янстваваць.

Я каб ведаў—гаворыць нач. міліцыі—што Курганаў селькор, то за гоні абыходзіў-бы яго. І разам з гэтым, не заўважаючы супярэчнасьцяў, заяўляе, што Курганаў пачаў пісаць толькі тады, калі зайшло вока за вока, што Курганаў выкарыстоўвае друк ва ўласных мэтах.

Данілюка яшчэ ў мінулым годзе судзілі за перавышэньне ўлады. Калі запытаўся аб гэтым старшыня суду дык Данілюк адказаў,«мяне судзілі за тое, што я дазволіў зьвязаць арыштаваных». Данілюк запамятаваў, што арыштаваных бязьлітасна катавалі, так, што аднаго нават скалечылі. Ён не жадае ўспамінаць, што пасьля катаваньня ўсе арыштаваныя ляжалі хворымі ў больніцы.

Данілюк выкручваецца ад абвінавачаньня. кажучы, што арышт Курганава зрабіў пад уплывам сьледчага Нікалаенкі, які знайшоў труп дзіцяці, сялянкі Тармошкінай.

Данілюк катэгарычна заяўляе, што ён упэўнен, што забойцай дзіцяці зьяўляецца Курганаў. А праз паўгадзіны кажа, што са справай забойства дзіцяці ён і зараз дакладна не знаём, ня то што ў мінулым годзе.

—А як-жа вы арыштоўвалі Курганава, як-жа вы яго здымалі з працы, калі ня ведалі дакладна справы—пытаецца старшыня суду.

Данілюк дае туманныя тлумачэньні праз якія яскрава відаць, што ён быў галоўным прасьледвацелем Курганава пад непасрэдным кіраўніцтвам Чэрцікава.

Рублёў.

„Дзяржыморды“.

(АД НАШАГА СПЭЦЫЯЛЬНАГА КАРЭСПАНДЭНТА).

I

Бедная сялянская гаспадарка. Хлеба не хапае да «каляд». І разам з гэтым—шырокая грамадзкая праца: насьценная газэта, культкамісіі пры хаце-чытальне, агітацыя сялян за пабудову новай школы, карэспандыраваньне ў «Крестьянскую Газету». А потым сэкратарства ў сельсавеце, праца ў рэвізійнай камісіі райвыканкому—спачатку ў якасьці члена, а праз некаторы час і старшынёй. І, урэшце, пераход на сталую працу прыказчыкам у віннай краме.

Такі шлях селькора Курганава М., селяніна вёскі Тышча, Расьнянскага раёну, Аршанскай акругі. Шлях сумленнага грамадчыка, прадстаўніка новай вёскі.

Курганавых тысячы, сотні тысяч у Савецкім Саюзе. Толькі дзякуючы Кастрычнікавай рэвалюцыі яны змаглі актыўна ўдзельнічаць у будаўніцтве сацыялістычнай гаспадаркі. Ад сахі—да друку, ад беднай гаспадаркі—да кіраваньня дзяржавай.

У гісторыі прасьледваньня Курганава мясцовымі прадстаўнікамі савецкіх і партыйных арганізацый як у люстры відаць пацьверджаньне сказанага вышэй.

II

Чэрцікаў—сэкратар райкому партыі, Данілюк—начальнік раённай міліцыі, Лякевіч—народны судзьдзя, Лазараў—агент крымвышуку, Лазараў—старшыня райгрупкому савгандльслужачых—раённая ўлада, гаспадары Расьняншчыны і кампанія сабутыльнікаў.

Яны п'янай «кампашкай» ідуць вуліцамі мястэчка, заходзяць да Пэўзьнера, да кулака Гушчы, да патэнтных і беспатэнтных гандляроў, спэкулянтаў і «былых». Яны наладжваюць п'яныя дэбошы ў дзень 10-й гадавіны міліцыі, распуснымі песьнямі сустракаюць 1 мая.

Данілюк часта выклікае Курганава да сябе, дае суровы загад прынесьці гарэлкі ў крэдыт і закускі дарнова.

Ня важна, што сяляне лаюць раённае начальства і разам усю савецкую ўладу. На іх ніхто ня зможа паскардзіцца ці прыцягнуць да судовай адказнасьці. Яны—гаспадары, яны—закон.

А калі Курганаў адмовіўся даваць у крэдыт гарэлку і напісаў у насьценгазэту аб п'яных «дзяржымордах», яны ўзьнялі галаву,—пачалі радзіцца, як пазбавіцца ад селькора.

— Курганаў замест пісаньня ў насьценгазэце зможа даць карэспандэнцыю ў цэнтральную газэту аб цэлай кампаніі. Трэба пазбавіцца як мага хутчэй і лепш, так, каб не маглі абвінаваціць саміх.

III

У пачатку кастрычніка 1927 г. нарсьледчы Нікалаенка быў на паляваньні. Выпадкова знайшоў у лесе труп дзіцяці. Весьці дазнаньне па гэтай справе было даручана агенту крымвышуку Лазараву. Было высьветлена, што маткай забітага дзіцяці зьяўляецца сялянка вёскі Тышцы, Расьненскага раёну, Тармоскіна Матруна.

Агент крымвышуку прымусіў Тармоскіну даць паказаньне, што забойцам дзіцяці зьяўляецца... Курганаў.

Няхай Курганаў ня быў у той дзень у вёсцы, няхай ён ня выходзіў з Расны, што да гэтага! такі загад Чэрцікава і Данілюка, дый сам Лазараў зацікаўлен у зьняцьці Курганава з працы.

Цяжкае абвінавачаньне ў забойстве чалавека—да чаго можа дайсьці помста! Нявінаватага Курганава арыштоўваюць. Нарсудзьдзя Лякевіч з прыемнасьцю зацьвярджае арышт.

А далей дваццаць сем чорных дзён і цёмных ночаў у зьняволеньні, цэлы месяц зьдзекаў над невінаватым чалавекам, зьняцьце з працы.

Толькі пракуратура вызваліла Курганава. А праз некаторы час і справа па абвінавачваньню ў забойстве была спынена Аршанскім акруговым судом.

IУ

Пасьля вызваленьня Курганаў некалькі разоў езьдзіў у Віцебск на сьпірытусавы завод, каб яго аднавілі на ранейшай пасадзе загадчыка віннай крамы .Дырэктар заўсёды прапанаваў аднавіць, але кантралёр Бальшоў, які часта езьдзіў у Расну, катэгарычна адмаўляў, матывуючы гэта рознымі няўважлівымі прычынамі.

Дырэктар заводу пасылаў прапанову старшыні саюзу савгандслужачых мястэчка Расны Жураўлёву, але і той таксама, жадаючы пазбавіцца ад Курганава, адмаўляў.

Загады акруговага інспэктара працы, акруговага аддзяленьня саюзу сав. гандлёв. служачых, урэшце, пракурора—ўсё заставалася без выкананьня.

Кампанія пасылала на працу знаёмых і сваякоў, а Курганава прымушалі чатырнаццаць месяцаў заставацца беспрацоўным.

Натхніцелем усіх гэтых прасьледваньняў быў сэкратар райкому партыі—Чэрцікаў.

Урэшце, зьяўляецца шэраг артыкулаў Курганава ў «Крестьянской Газете» і „дзяржымордаў“ здымаюць з працы.

Сёньня яны на лаўцы падсудных. Сэсія вярхоўнага суду пад старшынствам тав. Валасэвіча, у складзе члена суду Новікава, члена калегіі НК[illegible] пракурора Судакова, засядацеля П[illegible]рачэнкі і грамадзкіх абвінаваўцаў—а[д] «Крестьянской Газеты» Ратнэра і ад «Бел. Вёскі» — Мацюкевіча—пачала разгляд гэтай справы.

Абвінавачваюцца: Чэрцікаў, Данілюк, Лазараў, Лякевіч, Жураўлёў і Бальшоў.

... У соцен і тысяч Курганавых—вялікая энэргія і творчы энтузіязм. Яны ніколі ня стануць на раздарожжы, ніколі ня спужаюцца барыкад на сваім шляху. І яны, бязумоўна, пераможуць!

Цім. Зарэчны.

Гор. Ворша.

ШЭСЬЦЬ ТЫДНЯЎ З ДРУКАРНЯЙ У ВЁСЦЫ.

Сваю работу на агляд савецкай грамадзкасьці.

За час шасьцітыднёвага паходу ў вёску рэдакцыя выяздной аглядавай газэты „Савецкая Беларусь" праводзіла падрыхтоўку да веснавой сяўбы, растлумачвала новы закон аб сельска-гаспадарчым падатку, заснавала 3 калгасы, падрыхтавала да арганізацыі 4 калгасы, арганізавала беднату навакол пытаньняў самаабкладаньня і хлебазагатовак.

Мэта нашага паходу.

Чарговыя задачы камуністычнай партыі і савецкага ўраду на вёсцы зьяўляюцца тымі неадкладнымі пытаньнямі, якія павінны знайсьці і знаходзяць месца ў нашай газэце. Правядзеньне калектывізацыі, павялічэньне ў вёсцы ліку калектыўных гаспадарак і наогул, узьняцьце ўраджайнасьці—гэта наша агульная задача.

У гэтай галіне вядзецца вялікая праца. У вёсках, раёнах, акругах мясцовыя працаўнікі днямі, тыднямі і месяцамі безупынна большую частку сваёй працы аддаюць гэтай справе. У цэнтры, у друку, таксама значная частка працы прысьвячаецца чарговым задачам на вёсцы.

Рэдакцыя «Савецкай Беларусі» рашыла для гэтай важнай справы ўжыць новыя мэтады працы. Адна справа—трубіць у газэце пра калектывізацыю, пра ўзьняцьце ўраджайнасьці, і зусім другая рэч—паехаць самім у вёску і практычна там разьвязаць гэтыя пытаньні. Гэта значыць, ня толькі добра растлумачыць у друку неабходнасьць калектывізацыі, але і практычна вырашыць, дзе арганізаваць калектыў, хто запісваецца ў яго і, нарэшце, правесьці арганізацыю калектыву; зацьвердзіць статут, правесьці землеўпарадкаваньне і ўжо з гэтага году перайсьці на калектыўную працу і на калектыўнае карыстаньне маёмасьцю.

Такім-жа парадкам мы намецілі арганізацыю і правядзеньне ўсяе іншае працы. Ня толькі тлумачэньне, але і практычная жывая дапамога. А, трэба сказаць, што і «іншае» працы перад намі паўстала ня мала. Апрача правядзеньня агляду падрыхтоўкі да веснавой пасеўнай кампаніі, працы па ўзьняцьці ўраджайнасьці і калектывізацыі, неабходна было праводзіць і культурную працу, працу ў галіне каапэрыраваньня насельніцтва; апошняя праца цесна зьвязвалася з перавыбарамі праўленьняў спажывецкіх таварыстваў. Пры намечаньні пляну нашай працы ня прышлося мінуць пытаньняў ашчаднасьці і страхаваньня.

Вядома, што ўсё гэта не пад сілу было-б праводзіць адным працаўнікам выяздной рэдакцыі. Таму мы прапанавалі, каб разам з намі былі агроном і пракурор. А для культурнай працы мы ўзялі з сабою кіно.

Такім чынам, узброеныя друкарняй і трыма рабочымі, кіно, маючы агранома і пракурора, мы накіраваліся ў глухія куточкі мазырскай і бабруйскай вёскі, каб праводзіць агляд падрыхтоўкі да пасеўкампаніі, маючы перад сабою гэта пытаньне, як галоўнейшае. З новымі мэтадамі—за новую працу па пераводу нашай сельскай гаспадаркі на сацыялістычныя рэйкі.

Прыехалі.

— Чуў?

— Ня толькі чуў, але сам бачыў.

— Бачыў?

— Ня толькі бачыў, але і на сваім капі вёз.

— Хлусіш! Я чуў, што яна вялікая—500 пудоў важыць. Як-жа ты мог на сваёй падле?..

— Ды ты пачакай... Ня мой конь адзін, а бадаў што палова крастому—8 падвод.

— У-га!

Спрытна цягнулі маленькія конікі Мазыршчыны прывабную сваёю таем-

— Ну...

— Ну, вось упусьцяць чалавека сюды, пакруцяць, дык яго ўсяго і прасьвецяць, і ўбачыш яго нутро і думкі. Каторы наш, савецкі—застанецца, а каторы не—прэч.

— Праўда?.. Не, я лепш не пайду ў машыну. Няхай хто іншы вызываецца. А я ня хачу.

— Дарма, не ўцячэш, усіх прапусьцяць.

А ў гэты час мазольныя рукі дружна падымаюць мэталёвыя часткі разабранае машыны і маленькія, але ня-

Выгрузка друкарскай машыны на станцыі Урэчча.

насьцю і невядомасьцю друкарскую машыну па бела-маўклівым полі, зацярушаным глыбокім сьнегам. А здалёк задумёна-наважна паглядаў лес і недаверліва ківаў сваімі гольлямі, нібы хацеў сказаць: «Шмат трэба папрацаваць вам, каб дапамагчы зьнішчыць цемру і злоўжываньні «улады» на мясцох. Ці здолееце?»

Сьцюдзёна, але хто можа—высоўваецца на вуліцу, каб бліжэй глянуць на дзіва—на менскую цэнтральную рэдакцыю і друкарню ў вёсцы. Іншыя пазіраюць праз вокны. Некаторыя-ж накіроўваюцца сьледам за машынаю.

Ля школы ўжо чакае вялікі натоўп. Радасна ўсьміхаюцца, жартуюць. А сям-там пад вопраткаю палахліва калоціцца сэрца, чуе свой грэх... Выкрыюць ці ня выкрыюць?

— Бач, бач, праз гэтую дзірку выкідацьмуцца вычышчаныя!

— Хто?..

— Вычышчаныя, кажу. Гэта-ж машына прыехала чысьціць савецкі апарат.

звычайна цяжкія скрыначкі—касы з наборным матар'ялам і пераносяць у памяшканьне. Машыніст Сапожнікаў віруе разгрузкаю, нясупынна зазначаючы:

«Асьцярожна, ня вытні, не зачапі».

— Ну, брат, гэты таўсты рэдахтар каб ня ўзяўся, дык мы не зацягнулі-б.

— Цяжкая машына, няма чаго казаць.

— А я вось з гэтым меншым, бялявым удваіх занёс і нічога.

— Ты? Ты-ж, вядомы, у нас асілак!

— Але і ён, ма'быць, дужы, калі перад табою не падаўся.

— Хадзем, дапаможам, што-ж мы толькі пазіраем, а яны самі носяць!

— Хадзем!

З мокрымі ад поту ілбамі, з запэцканымі рукамі адыходзяць рэдактары і сяляне ад усталяванае ў прасторным сьветлым пакоі машыны.

Прыехалі!

За калектывізацыю!

Адным з важнейшых пытаньняў выяздной рэдакцыі было пытаньне калектывізацыі бядняцкіх і серадняцкіх гаспадарак.

Мала, зусім недастаткова толькі напісаць у газэце пра неабходнасьць калектыва, трэба ўмець і на сходзе ў працягу аднаго—двух вечароў упэўніць бедняка і серадняка ў пераважнасьці калектыўных форм.

Наша паездка паказала, што з адным аграномам у такой вялікай справе цяжка абысьціся, і што патрэбен агроном такі, як Азарэцкі—т. Вань альбо т. Гарбачоў.

Слову такога агранома, ня толькі тэарэтыка, а і практыка, сялянства верыць шчыра, без усякага сумненьня.

Калі беднята даведалася аб прыезьдзе ў вёску газ. «Савецкая Беларусь» і тых задачах, якія стаяць перад газэтай,—неўзабаве пасыпаліся і пісьмовыя просьбы дапамагчы.

Усе яны мелі прыблізна такі-ж зьмест, як ліст беднякоў з вёскі Тарканы:

„Бедната вёскі Тарканы просіць рэдакцыю газ. „Савецкая Беларусь" арганізаваць у нас да пачатку вясновай сяўбы калектыў і дапамагчы нам у гэтай справе.

Бедната в. Тарканы".

Трэба было дапамагаць і арганізоўваць.

Вялікае імкненьне да калектывізацыі павялічылася яшчэ таму, што адразу ад слоў пераходзілі да справы.

Пад гучныя воплескі, пад гукі—**«Няхай жывуць чырвоныя калектывы»**, пад сьпевы Інтэрнацыяналу, пры дапамозе газэты нараджаліся калектывы, арцелі і таварыствы.

На аснове вестак, якія мы маем сяньня, можна ўпэўнена сказаць, што гэта—ня штучныя, а жыцьцёвыя калектывы, будучыя прыкладныя для ўсіх вакольных вёсак.

Прароблена праца па калектывізацыі ў часе вандраваньня сустракала шмат цяжкасьцяй.

Кулакі пасылалі сваіх людзей—заможнікаў і падкулачнікаў у ініцыятыўную групу па арганізацыі калектыва, агітавалі супроць калектывізацыі, на арганізацыйных сходах вызначалі шалёныя сумы паю—500 і больш руб., каб ня даць беднаце магчымасьці ўступіць у калектыў.

Выкрываньне гэтых кулацкіх махінацый абуджала рашучасьць працоўнага сялянства да хутчэйшага калектыўнага аб'яднаньня і значна дапамагло рэдакцыі ў арганізацыі сапраўдных, жыцьцёвых калектываў.

Трэба гэту працу зараз замацаваць, пашырыць, ня даць зноў у кулацкія рукі тых козыраў, якія выбіты газэтаю на вёсцы.

Гэта можна зрабіць, бо бедната і серадняцкая частка сялянства падрыхтаваны, каб узьлезьці на сац. шлях

РЭДАКЦЫЙНЫ ДЗЕНЬ.

Яшчэ замкнёны дзьверы рэдакцыі, а ўжо тупаюць нецярплівыя наведвальнікі на ганку ля скрынкі для заметак і заглядваюць у вокны.

Першы дзень-два пасьля прыезду—спакойна. Яшчэ добра не даведаліся, чаго прыехала рэдакцыя, што яна здольна зрабіць.

Але вось праз сходы, гутаркі папаўзьлі чуткі па вёсках. Прачулі сяляне пра мэты прыезду, і... пачалася гарачая касавіца.

Уваходзіць нерашуча дзядзька. Вітаецца.

— Да вас я. Каб парадзілі...

І пачынаецца доўгае апавяданьне справы з самымі падрабязнымі акалічнасьцямі.

— Я хацеў-бы, каб вы запісалі, што я казацьму, бо сам я няпісьменны.

— Ці ня можна сакрэтна пагутарыць, каб ніхто ня чуў. Але-ж вы толькі не скажэце, што гэта я.

— Мне лепш было-б вось з імі... Ведама, што жанчына жанчыну хутчэй зразумее.

— Газэткі нельга ўзяць? На нашу вёску.

— Ці няма ў вас якое-небудзь кніжкі пра сенажаць?

— Хто растлумачыў-бы мне, як гэта выходзіць з падаткам і страхоўкаю?

— Таварышы рэдактары, чаму гэта ў нас гэтак лес разьмяркоўваўся, што беднаце нічога і не засталося. Усё пабралі сваякі ды прыяцелі нашага прыдсядацеля.

— А ў нашу вёску з аграномам прыедзеце?

А вось пад'яжджае на санках група ў пяць асоб. З вялікай надзеяй выправіліся за 7 вёрст, хоць толькі ўчора ўвечары рэдакцыя была ў іх вёсцы, праводзіла сход. Прыехалі са сьлязьмі на вачох, з цяжарам на сэрцы...

«Арганізуйце нам калгас, нельга

ДРУКУЮЦЬ ГАЗЭТУ. Каля машыны вучнёўская экскурсія,

жыць далей, сьмерць на носе, падушаць нас хутары»...

Выходзяць з рэдакцыі. Доўга ў нерашучасьці стаяць ля коніка з парожнімі санкамі, прывязанага да дрэўца, скрабуць за вухам. Крыўдна варочацца назад ні з чым. Але што-ж парадзіш?

Толькі сёлета скончана землеўпарадкаваньне.

— Каб большасьць вёскі зразумела пагібельнае жыцьцё на хутарох, або хоць трэцяя частка, дык можна было-б дапамагчы—казалі ў рэдакцыі,—а 5 чалавек—вельмі мала. А мо' набярэцца гэтульки? Едзьма!

— Мы з вучнёўскай экскурсіяй з суседняе вёскі.

— Ці не парашкодзілі вам?

І вось так увесь дзень, да цямна. А ўвечары выграбаеш поўную скрынку карэспандэнцый, аж ня месьцяцца. У сярэднім прыпадае па 70 карэспандэнцый на дзень. За ўвесь час пададзена да 3000 заметак. Не хапае часу на разгляд іх, падрыхтоўку матар'ялу да друку, карэктару, вёрстку газэты, ня кажучы ўжо пра абед. Даводзіцца ўрываць кавалак часу ад сну, адпачынку, бо ўвечары гэтае працы таксама нельга выкінуць.

Ужо бяжыць сэкратар ячэйкі, — хутчэй ідзеце на сход, бо ўжо сабраліся, чакаюць.

На хаду адказваеш на апошнія запытаньні, зашпіляеш паліто і сьпяшаешся на іншую ня менш адказную і карысную працу.

УВЕЧАРЫ НА СХОДАХ.

— Таварышы, фурманкі гатовы, можна рушыцца ў паход!..

Роўненькай істужкай 3—4 фурманкі ад'яжджаюць ад рэдакцыі. Сьпяшаюцца адмераць палазамі 10—12, а то і 15 вёрст.

Ноч праглынула ўсе чацьвёра саней. Зьніклі ў начной сіні ўсе падарожнікі: агроном, кіно-мэханік, працаўнікі рэдакцыі,

Працоўны дзень ня скончыўся. Таварышы, што засталіся яшчэ, гутараць з наведвальнікамі да 10—11 гадзін вечара. У той самы час у хаце аднаго з беднякоў сход беднаты.

— Бедната ў нашай вёсцы арганізаваная. Валам валіць, калі загадаеш на сход. Сягоньня асабліва, бо рэдакцыя «Савецкай Беларусі»... Самая сапраўдная... Жывая...

— Таварышы! Наша мэта,—кажа прадстаўнік рэдакцыі,—дапамагчы вам праз газэту ў ажыцьцяўленьні ўсіх мерапрыёмстваў, высунутых партыяй і савецкай уладай па ўзьняцьці ўраджайнасьці і перабудове вёскі...

Падабаецца сялянам тое, што можна «крыць» усіх тых, хто перашкаджае сацыялістычнаму разьвіцьцю вёскі.

— Слухаюць даклад агранома...

Кіномэханік тым часам сьпіць, бо ведае, што «загаўрыліць» (сяляне, жартуючы кажуць—«круці, Гаўрыла»!). Прыдзецца не раней 5-ці, а то 6-ці гадзін раніцы і да 8-мі.

На хочаш гараваць—ідзі ў калектыў.

— Ведаеце, браткі, нумар газэты, як і мы атрымалі, даводзіць правільна, што ў калектыве і жыць вальней і працаваць спарней.

— Мы за калектывы, але што будзе, калі ўсе вёскі адразу згодзяцца перасьці? Адкуль тады дзяржава аграномаў і каморнікаў набярэцца?.. Панойму, дык лепш мы пачакаем крыху...

— Я ведаю,—кажа адзін з прысутнічаўшых раней на сходзе беднаты,—табе ды ўсім такім, як вы, чакаць лепей, бо ў вас і хлеба на 300—400 пудоў гніе ў бочках, а вось нам чакаць не выпадае...

Спрэчкі разгараюцца. Ноч тае цукрам у вадзе. Пачынае сьвітаць. Тады завіхаюцца, каб яшчэ пабачыць кіно... Маладыя калгасьнікі, сёньняшнія падаюць адзін другому рукі, каб заўжды жыць у згодзе.

Такіх маладых калектываў газэта нарадзіла 3 і адратавала 1, які быў на краю развалу.

Нам патрэбна школа.

— Нам трэба школа!.. Раптам, нечакана загаманіла бедната в. Хамічы. А сродкаў няма...

Прадстаўнік рэдакцыі пытае, як справа з самаабкладаньнем?

— Заможнікі правалілі, — шэпча старшыня сельсавету.

З акругі прыяжджалі, з раёну—нічога не памагае...

—Дык, можа, сёньня пагутарым аб самаабкладаньні?—пытае ў схода прадстаўнік...

— Згодны!—кажа бедната...

Пачынаюць гутарыць, сварыцца... Галасуюць дзесятак разоў, мяняюць шчотчыкаў і ў выніку... абкладаньне праведзена. Праведзена ізноў такі пад самую раніцу, калі косы сонца палезьлі ў малыя вокны старэнькай школы.

За калектыўную здачу хлеба.

На пажоўклым агрызку паперы алоўкам напісана:

«У нашай вёсцы Таль каля 15000 пудоў лішкаў хлеба. У каапэрацыю яго не здаюць, а проста гнояць. У вёсцы 50 гаспадароў жадаюць арганізаваць калектыў, ды бяда—кулакі пужаюць.

Няхай рэдакцыя дапаможа нам. Калі ласка, прыедзьце.

Потым прашу не друкаваць гэты ліст—бо даведаюцца, хто пісаў».

Бядняк (подпіс).

Вёска Таль мае каля 600 двароў. Там правесьці сход беднаты за 2-3 гадзіны нельга. Рэдакцыя выбірае вольны час на 2 дні.

2 сходы: агульны і сход беднаты—2 начы з 9 вечара да 6-ці раніцы.

У выніку—лік жадаючых у калектыў падвойваецца, і на раніцу ў каапэрацыю вязуць здаваць лішкі хлеба.

За паўтара месяца—49 сходаў—з вечара і да раньня. 37 гутарак агранома, некалькі пракурора, шмат кіносэансаў.

У выніку—некалькі калектываў, арцеляў і таварыстваў; выкрыта шмат адмоўных зьявішч.

Вось яна—грамадзкая праца—па-за сьценамі выяздной газэты «Савецкая Беларусь».

Сяляне аб нашай рабоце.

Кулаччо незадаволена.

Паважаныя таварышы з «Савецкай Беларусі»!

Вы памятаеце, калі ў вёсцы Таль вы праводзілі другі сход і выкрывалі ўсе махінацыі кулакоў. Гэтым вы заваявалі вялікую пашану з боку незаможнай часткі вёскі, якую вы сваім прыездам значна прасьвятлілі. Але за тое кулакі вас страшэнна ўзьненавідзелі.

Яны дзівяцца, як гэта вы там, у Менску, ведаеце пра іх выбрыкі і хітрыкі. Яны гатовы ў лыжцы вады ўтапіць вас.

Але затое мы, беднякі, дзякуем вам і спадзяёмся, што газэта «Савецкая Беларусь» будзе часьцей наведваць нашу глухую вёску.

З прывітаньнем: чатыры вашы дапісчыкі.

Вітаю выяздную рэдакцыю.

Я, піанэр Любаньскага піанэрскага атраду імя Н. К. Крупскай вітаю, ад усіх піанэраў выяздную рэдакцыю „Савецкай Беларусі", якая пракладае шлях да лепшай будучыны. Гэтым выяздная рэдакцыя выправіць усе недахопы, якія існуюць сярод нас, і дасьць сваімі парадамі хутчэйшы напрамак сялянам да палепшаньня сельскае гаспадаркі, а гэтым і да павялічэньня ўраджайнасьці.

Просім выяздную рэдакцыю «Савецкай Беларусі» заглянуць і да нас у м. Любань,

Піанэр **Мікалай Сяржанін.**

Рэдакцыя ў вёсцы.

2-га красавіка прыехала ў вёску Урэчча выяздная аглядавая рэдакцыя газэты „Савецкая Беларусь". Усе вельмі задаволены прыездам. Дзе толькі стаіць некалькі сялян, там чуваць такую гутарку: «Вось, браткі, гэта вялікае дасягненьне, што рэдакцыя разьяжджае па ўсіх вёсках, і ўлада дае на гэта грошы. Успомніце да 1917 году, хто быў у горадзе ды цікавіўся пагладзець што-небудзь, дык яго ня пушчалі, а цяпер вось як вольна стала, і газэткі дармовыя даюць. Вось гэта дасягненьне.

Праз некалькі дзён нашыя сяляне пачалі чытаць газэты, якія выпусьціла «Савецкая Беларусь», але першы час заметак было малавата. А вось, пасьля сходу, наладжанага рэдакцыяй, пасыпаліся заметкі ў газэту па поўнай скрынцы. Сход даў вялікія вынікі. І вось загудзеў другі нумар, і кожны селянін чытае сваю заметку. Мы бачым, што за час нашага нядоўгага вольнага існаваньня савецкая ўлада зьвярнула на нас увагу.

Яшчэ напішу пару слоў адносна кіно. Мы за ўвесь час кіно-перасоўку бачылі ў два месяцы раз, а як прыехала выяздная рэдакцыя „Савецкай Беларусі", дык мы глядзімо кіно па 3 разы на тыдзень, і карціны надта цікавыя.

Я перадаю шчырае прывітаньне ад усяго насельніцтва вёскі Урэчча выяздной рэдакцыі «Савецкая Беларусь».

І каб не забывала нас рэдакцыя з сваімі газэтамі і кіно.

М. Пятровіч.

Да рэдакцыі.

Нашу дапіску аб тым, што нам не далі насеньня для сяўбы, калі хочаце, можна не друкаваць, бо калі мы сказалі, што паскардзіліся ў газэту на няправільнасьць, і што газэта абяцала нам дапамагчы ў атрыманьні насеньня, а валакітчыкаў працягнуць, дык нам адразу насеньне выдалі.

Дзякуем за параду. Мы да вас заходзілі, але вы былі ў вёсцы Языль.

(Подпісы).

Сьвежы нумар, Раздача сялянам аглядавай газэты,

Выпіска

з пратаколу пасяджэньня культкамісіі Зеляноцкага сельсавету ад 23 красавіка 1929 году.

С Л У Х А Л І:

Аб правядзеньні культурнага сьвята ў вёсках Гарочыцы і Насавічы.

П А С Т А Н А В І Л І:

На аснове пастаноў сялянскіх сходаў вёсак Гарочыцы і Насавічы аб адмене рэлігійных сьвят „праводніцы" і «радуніцы» і замене іх СЬВЯТАМ КУЛЬТУРЫ зрабіць наступнае:

Адзначаючы вялікае значэньне выезду рэдакцыі газэты «Савецкая Беларусь» з друкарняй і кіно, якая ўскалыхнула наша сялянства да культуры, і прымаючы пад увагу, што скасаваньне рэлігійных сьвят мае вялікае значэньне, прасіць рэдакцыю газэты «Савецкая Беларусь» аказаць нам дапамогу—яшчэ раз прыехаць да нас прадстаўніку рэдакцыі газэты «Савецкая Беларусь», па магчымасьці пісьменьніку тав. Міхасю Чароту, а таксама даслаць радыё і кіно-перасоўкі на 12 мая ў в. Насавічы і 14-е ў в. Гарочыцы (дні сьвята).

Адначасова прасіць дырэктара беларускай вандроўнай трупы—народнага артыста тав. У. Галубка прыехаць з трупай і паставіць спэктакль.

Прасіць Калінкавіцкі райвыканком выслаць на сьвята прадстаўніка ўлады, доктара і агранома, а таксама прасіць райвыканком адчыніць у гэтыя дні ў вёсцы Гарочыцы дзіцячыя летнія яслі, а ў Насавічах—пляцоўку.

Прапанаваць рэдкалегіям выпусьціць да сьвята насьценгазэты, прысьвечаныя гэтаму сьвяту.

Старшыня культкамісіі (подпіс).

Сакратар (подпіс).

З арыгіналам згодна: настаўнік Гарочыцкай школы **В. ЛЯВОНІК.**

Ліст агранома С. Гарбачова і адказ на яго.

ПАВАЖАНЫЯ ТАВАРЫШЫ!

З лёгкае рукі выяздной рэдакцыі „Савецкай Беларусі" праца ў галіне грамадзкае аграноміі ў Калінкавіцкім раёне на Мазыршчыне пачала разгортвацца ва ўсю шырыню. Дзякуючы вашым частым выездам у глухія куткі насельных пунктаў, сяляне заварушыліся. Узьнікла шмат пытаньняў аб калектывізацыі, кантрактацыі, аб палепшаньні матар'яльнага становішча і, наогул, аб узьняцьці ўраджайнасьці. Мне цяпер не даводзіцца чакаць, пакуль зьбярэцца сход: сяляне зьбіраюцца самі, і не пасьпееш правесьці адзін сход, як фурманка чакае на другі.

За ваш кароткі 2-хтыднёвы пабыт у Даманавічах заснаваліся 4 сельска-гаспадарчыя арцелі пад назвамі: «Камінтэрн», «Адраджэньне», «імя пісьменьніка Міхася Чарота» і «Чырвоная Дуброва». Яны займаюць абшар прыблізна ў 1138 гэктараў зусім запушчанае, закінутае зямлі, якая драпежніцкі эксплёатавалася прыватным парадкам у колькасьці 10-15 проц. Між тым, зямля сама па сабе добрай якасьці.

З 1138 гэктараў у арцелі ўвайшло хутарской—працоўнага карыстаньня 20 проц., а рэшта 80 проц.—зямля запаснага фонду. Гэтыя арцелі я аформіў, праінструктаваў, зараз застаецца толькі РВК зацьвердзіць статуты і даць арцелям права юрыдычнага парадку, каб яны здолелі вясною распачаць фактычную калектыўную працу, праз якую ўся вострасьць беднасьці будзе зьнішчана, і зарганізаваная бедната знойдзе выхад з свайго цяжкага матар'яльнага становішча.

Такім парадкам, у Даманавіцкім сельсавеце, у радыусе 3-4 кілёмэтраў, ствараецца даволі моцны куст калгасаў, цэнтральнае месца паміж якімі займае камуна «Авангард»; і недалёка той час, калі гэтае гняздо сацыялістычнага сэктару сельскае гаспадаркі абернецца ў форму трэставанага калгасу на чале з камунаю „Авангард", са збожжавым і жывёлагадоўчым ухілам.

Лічу ня лішнім падвесьці вынікі і пацьвердзіць лічбовымі данымі тую працу 3-хтыднёвага пэрыяду, якая праробленa выяздной рэдакцыяй «Савецкай Беларусі» з дапамогаю аграноміі.

У Калінкавіцкім раёне сельска-гаспадарчы абшар займае 51.552 гэктары ўсіх угодзьдзяў, з якіх на камуны, арцелі і таварыствы па грамадзкай апрацоўцы зямлі прыпадала (калі лічыць з Кастрычнікавае рэвалюцыі да 1928 году ўключна) 1.061 гэкт., што складае 2,09 проц. ад усяго сельска-гаспадарчага абшару. З 1928 году да 10-га красавіка 1929 году сацыялістычны сэктар павялічыўся на 1.420 гэктараў, г. зн. разам пад калгасамі ёсьць 2.481 гэкт., што складае 4,81 проц. (я ўлічыў тут і нанова арганізаваныя гарочыцкія калгасы). Паказваючы гэты вялізэзны рост сацыялістычнага сэктару сельскае гаспадаркі ў процантах, МЫ МАЕМ ПАВЯЛІЧЭНЬНЕ НА 134 ПРОЦ. ЗА 3-Х-ТЫДНЁВЫ ПЭРЫЯД ПРАЦЫ.

На бліжэйшы час, згодна растлумачэньня раённага агранома, павінны быць заснаваны калгасы на абшары прыблізна 1.400 гэктараў. Матар'ялы амаль што сабраны, умовы створаны, патрэбна толькі энэргія.

Вось вам вынікі выезду рэдакцыі ў Калінкаўшчыну!

У канцы свайго паведамленьня, на разьвітаньне скажу, што пасьля вашага ад'езду даводзіцца спаць 3-4 гадзіны ў суткі, і ня ведаю, ці здолею вытрымаць такую нагрузку за 3 месяцы.

Шлю братэрскае прывітаньне Паўлоўскаму, Касьцюку, Лямпэцкаму, Золату і самае шчырае прывітаньне Ганульцы, як заснавальніцы калгасу «Камнітэрн».

С. ГАРБАЧОЎ.

Таварыш Гарбачоў!

Ня будзь у прэтэнзіі і на нас за тое, што мы твой прыватны ліст агалашаем у друку і адказваем табе ў нашай газэце.

Пытаньне, пра якое ты нам пішаш, зьяўляецца ня нашым прыватным пытаньнем: яно зьяўляецца неадкладнаю задачаю камуністычнай партыі і ўраду; яно цяпер знаходзіць пачэснае месца сярод усяе савецкае грамадзкасьці нашага Саюзу; вырашэньня гэтага пытаньня неадкладна чакае вялікая маса нашага бядняцкага і серадняцкага сялянства.

Вось гэта — пытаньне калектывізацыі—і паставілі мы галоўнейшым у нашай рабоце на вёсцы ў часе свайго выезду туды для правядзеньня агляду падрыхтоўкі да веснавой сяўбы.

Ня прыдзецца нам пісаць табе пра асаблівую важнасьць калектывізацыі, ня прыходзіцца сёньня тлумачыць і задачы калектывізацыі, але ня лішнім будзе ўспомніць некалькі момантаў з нашае агульнае работы, якія дакладна паказваюць і адносіны сялян-беднякоў і серадняков да калектывізацыі і заклікаюць нас да асаблівай увагі гэтаму пытаньню.

Памятаеш, т. Гарбачоў, сход у вёсцы Тарканы. Тады адзін бядняк кінуў шапку аб падлогу з прычыны вялікага пералому ў яго жыцьці.

— Эх... нам толькі і жыцьцё будзе ў калектыве—гаварыў той бядняк.

І яго жыцьцё, і наша тлумачэньне, і практычны падыход да справы дапамаглі зрабіць пералом у жыцьці гэтага селяніна.

Там хутарская сыстэма карыстаньня зямлёю; яна патрабуе шмат сродкаў і сіл для таго, каб можна было весьці таварную гаспадарку. Бядняк-жа на хутары мае мала зямлі, ня мае амаль што сельска-гаспадарчых прыладаў, а выдаткі на вядзеньне гаспадаркі вялікія. Ты, здаецца, сам казаў, што сялянскі, асабліва ў бядняцкай гаспадарцы, конь сябе нават не акупляе.

А вазьмі другое пытаньне. На Мазыршчыне ў сялянскіх гаспадарках для апрацоўкі зямлі яшчэ скарыстоўваецца каля паўтысячы сох, звычайных дзедаўскіх сох! Ажно ня верыцца, але гэта так! Ці можа такая гаспадарка быць прыбытковай? Не!

У некаторых малавераў зьяўляюцца пытаньні—ці можна ад трохполкі, ад пераложнае нават сыстэмы перайсьці ў калектыў? Ці можна, пытаюцца яны, ад сахі, мінуючы плуг, перайсьці да трактара? Як бачыш, наша практыка паказвае, што можна. Трэба толькі мець на ўвазе, што гэтага можна дабіцца не індывідуальным парадкам, а праз калектыў. У ім—вялікая сіла. Ён ломіць старую трухлявую гаспадарку. Ён вядзе селяніна на новую працу, ставіць яго гаспадарку на сацыялістычныя рэйкі. Таму, таварыш Гарбачоў, мы табою а таксама з аграномам **Балем** *(з Азарыч), з сэкратаром Даманавіцкай ячэйкі КПБ т.* **Мастовым** *і з настаўнікам Гарочыцкай школы т.* **Лявонікам** *добра папрацавалі менавіта ў гэтай галіне.*

Спадзяёмся, што надалей гэткія дасягненьні будуць замацоўвацца і пашырацца. Добра, што камунары з «Авангарду» возьмуць на сябе задачу дапамагчы сваім вопытам новым калгасам. Практычна, добра было-б, каб камунары дапамаглі новым калгасьнікам ужо сёлета засеяць гатунковае, чыстае насеньне на калектыўнай зямлі.

Перадай, тав. Гарбачоў, нашае шчырае прывітаньне калгасьнікам **«Савецкай Беларусі» імя «Міхася Чарота», «Камінтэрн», «Чырвоная Дуброва» „Чырвоны Сьцяг"** *і камунарам* **„Авангарду"**.

Ян. Паўлоўскі.
К. Касьцюк.
Г. Шувалава.
Ул. Паскрэбка.

ЗАКОНЫ І ЗАГАДЫ ЎРАДУ БССР.

Пастанова Прэзыдыуму Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР

аб зацьверджаньні т. Шастакова, П. П. на абавязкі Намесьніка Народнага Камісара Асьветы БССР.

Прэзыдыум Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту Беларускай ССР пастанаўляе: зацьвердзіць тав. Шастакова, Паўла Патровіча, на абавязкі Намесьніка Народнага Камісара Асьветы БССР.

Старшыня Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР А. Чарвякоў.

Сакратар Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР А. Хацкевіч.

27 красавіка 1929 г. г. Менск.

Пастанова Эканамічнае Нарады пры Савеце Народных Камісараў БССР

[illegible]

Пастанова Эканамічнае Нарады пры Савеце Народных Камісараў БССР

[illegible]

НЯ ВЫКАРЫСТОЎВАЮЦЦА МЯСЦОВЫЯ ЗАПАСЫ НАСЕНЬНЯ

[illegible] віцкі і сярэдзелі. У Гомельскай акрузе паслабіліся загатоўкі таму, што акруговы плян загатовак амаль выкананы, але ў Гомельскай акрузе забываюць пра тое, што ў БССР ёсьць такія акругі як Віцебская і Полацкая, дзе летась канюшына ды інш. травы не ўрадзілі. У Менскай акрузе таксама ёсьць магчымасьць значна павялічыць загатоўкі канюшыны, але крэдытныя [illegible] пачнуць з гарачкі раздаваць насеньне і яно можа папасьці заможніку, ці таму хто не адчувае ў ім патрэбы.

Ёсьць таксама небясьпека, што з прычыны недаўкамплектаваньня агранамічнага пэрсаналу ня будзе магчымасьці перавесьці на шматпольле ўсе новаарганізаваныя калгасы і пасёлкі, якія будуць сёлета земляўпарадкаваны.

З ЛІСТОЎ РАБСЕЛЬКОРАЎ.

ТРЭБА МОЦНА ПАКАРАЦЬ.

Шыцікава Ганна каля двух год служыла хатняй работніцай у заможнага селяніна вёскі Губары, Дрыбінскага раёну,—Храпавіцкага Ісака. Пагрозамі звальненьня, так ды гэтак Храпавіцкі дабіўся сужыцьця з Шыцікавай.

Калі ў жніўні мінулага году ў Шыцікавай нарадзілася дзіцё, Храпавіцкі прагнаў яе. Шыцікава падала ў суд. Храпавіцкі ўсімі спосабамі даводзіў, што дзіцё не ад яго, што ён на гэта ня здольны. Нават прадставіў у суд спраўку ад доктара, што ад яго, Храпавіцкага, ня можа быць дзяцей. Але экспэртыза на судзе паказала іншае, і з яго прысудзілі аліманты.

Але і гэтага мала. Неабходна перагледзець справу і пакараць Храпавіцкага за згвалчаньне дзяўчыны. А. Калюжны.

МАЎЧЫЦЬ РАДЫЁПРЫЁМНІК.

У 1927 г. рабачком Любаньскага лясьніцтва набыў гучнагаварыцель за 400 р.

Спачатку ўсе слухалі канцэрты, гутаркі, даклады на розныя тэмы з Масквы Ленінграду, ды іншых гарадоў Саюзу. Але гэта радасьць цягнулася толькі 7 месяцаў. Зараз гучнагаварыцель «гучна» маўчыць, бо ніхто не дагадаецца яго адрамантаваць.

Ч.

ТРЭБА ДАЦЬ АДПОР КУЛАЦТВУ.

Справаздачна-перавыбарная кампанія кааперацыі ў Кайкаўскім сельсавеце праходзіла зусім слаба. Было растлумачана насельніцтву яе значэньне, а праца сярод беднаты не праводзілася. З прычыны такой падрыхтоўкі ў в. Кайкава ўпаўнаважанымі таварыства абраны Урублеўскі Янка, былы растратчык, Матрунчык Базыль—былы дзяк, пазбаўлены праваў, і Станішэўскі Мікола—кулак (мае 26 дзесяцін зямлі).

На сходзе ў Кайкаве варожая частка вёскі падпаліла хлеў школы. Разам з гэтым в. в. Міхановічы і Кайкава галасавалі супроць дыфэрэнцыйнага паю.

Райкампартыя і міліцыя, зьвярніце ўвагу! А. Ч.

РАШУЧА ЗЬНІШЧЫЦЬ БЕЗГАСПАДАРЧАСЬЦЬ.

У Мухаедаўскім лясьніцтве няма добрых гаспадароў, і няма каму глядзець за народнай гаспадаркай. Амаль кожны дзень возчыкі зьнішчаюць сотні штук маладога сасоньніка на кольлі.

У раёне лясьніцтва ёсьць прыватны лесапільны завод. На гэтым заводзе прыватнік расьпілоўвае шмат крадзенага лесу і кожны тыдзень цэлымі вагонамі прадае дошкі. Складзеныя пратаколы за парубку лесу тонуць у самагоне, і ёсьць надзея, што хутка ўсё лясьніцтва з будынкамі патоне ў самагоне.

Мазырская РСІ прымі рашучыя меры!

Мухаедзька.

ДАВЕСЬЦІ ДА КАНЦА.

У вёску Юземянкава, Лядняскага раёну, у 1928 г. прыехаў каморнік для правядзеньня земляўпарадкаваньня.

Пасьля растлумачэньня пераваг калектыўнае гаспадаркі 10 бядняцка-серадняцкіх сем'яў пажадалі арганізавацца калектыў. У далейшым справа з калектывам заціхла, бо агранома у вёску больш не паказаўся. Неабходна, каму належыць, дапамагчы сялянству давесьці справу з калектывам да канца. П. Ч.

БЕЗ АГРАНОМАЎ—ДЫК ПА-СТАРОМУ.

У 1926 г. у вёсцы Альхоўцы, Уваравіцкага р., адбывалася земляўпарадкаваньне, прычым было вызначана 5 пасёлкаў і 2 хутары.

Гэтыя пасёлкі і зараз яшчэ не правялі ніякіх культурных палепшаньняў у сваёй гаспадарцы; напрыклад, пасялкоўцы з 3-польля перашлі на 2-польле без травасеяньня, штучнага ўгнаеньня і нават не ачышчаюць збожжа. Гэта тлумачыцца тым, што за ўвесь час ні разу не заглянуў туда аграном і не праводзіў ніякай працы. Л. Барабанаў.

Адказы карэспандэнтам.

Коласу А. Б. На вашу заяву аб выплаце, лясьнічы тлумачыць, што гэта справа будзе вырашана лесаўпарадкаўчай групай, якая будзе працаваць з 1 мая.

Аўтару допісу. «Дайце месца для папа». На ваш допіс начальнік Чавускай райміліцыі паведамляе, што прыняты адпаведныя меры да зьняцьця з працы Зубарава, як моцнага гаспадара і сакратара царкоўнага савету.

Сролікаву, Ржавіцкаму, Маркаву, Шмелю, Казанскаму і Зоркаму. Допісы „Чыстка Чэбатовіцкай ячэйкі", „Чыстка савапарату", „Самазваныя мэдыкі", «Дуб, а не чалавек», «Набліжаецца вясна» і «За чыстку савапарату»—друкавацца ня будуць.

А—ву. На допіс «Хто дапаможа» Касьцюковіцкі РК КП(б)Б паведаміў, што ніякіх прасьледаваньняў няма.

Лявоніку, Ю—ю, Н. Л., Васковаму. «Няўжо тут няма»—накіравана Мазырскаму акрпракурору, «Яшчэ пра Цытовіча»—Халопеніцкаму РК КП(б)Б, „Соннага неабходна разбудзіць"—Уваравіцкаму РК КП(б)Б, «Коханаўскія валакітчыкі»—Коханаўскаму РВК.

Барабанаву, «Аб земляўпарадкаваньні»—ня пойдзе, аб гэтым ужо надрукавана.

Свайму, Бар—чу і Чэмаданаву. «Бюракраты»—накіравана начальніку Багушэўскай райміліцыі, «Вялешынская ячэйка»—Капыльскаму райпракурору, «Валакіта»—Чавускаму РК КП(б)Б.

Я. Крушыне. На допіс «Райком пытае дакумэнтаў» Рагачэўскі РК КП(б)Б паведаміў, што імі прыняты ўсе меры да абароны селькораў.

Галоўлітбел 595.

І-шы Ўсебеларускі зьезд лясных працаўнікоў.

У лясную прамысловасьць БССР у бліжэйшыя гады будзе ўкладзена звыш 19 мільёнаў руб.—Наша лясная прамысловасьць стала на шлях экспарту гатовых фабрыкатаў, скарачэньня вывазу кругляку і плаванага лесу.

Спрэчкі па дакладу т. т. Масюкова і Філатава

[illegible]

Лясная прамысловасьць Беларусі.

(З ДАКЛАДУ Т. КІНКЭВІЧА).

[illegible] пераапрацоўвала звыш 1,5 мільёнаў куб. мэтр. лясных матар'ялаў. Адных запалак экспартавалася да 600.000 скрынак, і паперы выраблялася да 18.000 тон у год.

[illegible] сыравіны на працаемкіх прадпрыемствах, на скарачэньне экспарту паўфабрыкатаў і сыравіны. Мы павінны стаць на шлях экспарту гатовых фабрыкатаў.

[illegible] гэта прадукцыя мае быць павялічана да 2,5 мільёнаў скрынак. Дзеля гэтага будуць пабудаваны 2 новыя запалкавыя ф-кі і даабсталяваны існуючыя.

ХРОНІКА.

Т. т. Галадзед і Хацкевіч вярнуліся з паездак.

Учора вярнуўся з Масквы Старшыня Савнаркому БССР тав. Галадзед і сэкратар ЦВК БССР тав. Хацкевіч, які выяжджаў у Бабруйск для справаздачы Беларускага ўраду на акруговым зьезьдзе саветаў Бабруйшчыны.

10 ПРАДПРЫЁМСТВАЎ—НА 7-ГАДЗІННЫ РАБОЧЫ ДЗЕНЬ

Прэзыдыум Вышэйшага Савету Народнай Гаспадаркі БССР абгаварыў тэрміны пераводу шэрагу фабрык і заводаў на 7-х гадзінны рабочы дзень.

Пастаноўлена фабрыку «Меншвэй» перавесьці на 7-х гадзінны рабочы дзень з 1 чэрвеня бягучага году. З першага кастрычніка 1929 г. на 7-х гадзінны рабочы дзень будуць пераведзены: папяровая фабрыка ў Чашніках, завод „Чырвоны Хімік" у Гомелі, панчошна-трыкатажная фабрыка (старая) ў Віцебску і фабрыка «Дняпроўская мануфактура» ў Дуброўне.

Апрача таго, з 1 чэрвеня 1930 году пераводзяцца на 7 гадзін: новая фабрыка «Вітшвэй», новы мастаў'ёвы завод у Магілеве і лёна-часальная фабрыка ў Воршы.

З жніўня 1930 году на 7-х гадзінны рабочы дзень будуць пераведзены завод сельска-гаспадарчых машын у Гомелі і віцебская акулярная фабрыка.

ВСНГ Беларусі даручыў трэстам і асобным гаспадарчым адзінкам неадкладна распрацаваць і падаць у ВСНГ неабходныя абгрунтаваньні па пераводу прадпрыёмстваў на 7-х гадзінны рабочы дзень.

Зьлёт рабочых для заключэньня дагавора на спаборніцтва

3-га мая ў Менску адбудзецца Усебеларуская канфэрэнцыя рабочых скураных і абутковых заводаў Беларусі.

Рабочыя прыедуць у Менск спэцыяльна для заключэньня дагавораў на сацыялістычнае спаборніцтва за падняцьце якасьці прадукцыі, працоўнай дысцыпліны, зьніжэньне сабекошту і выкананьне прамфінпляну.

Вынікі паездкі рабочай брыгады.

Гэтымі днямі вярнулася з 2-хтыднёвага выезду ў падшэфную вёску брыгада саюзу савгандальслужачых. У выніку працы брыгады ў гэтай вёсцы ачышчана насеньне на ўсе 100 проц. і сабрана 200 пудоў попелу.

Брыгада выявіла шэраг ненармальнасьцяў у падрыхтоўцы да сяўбы і прыняла меры да іх зьнішчэньня.

Буйны рост скуранай прамысловасьці.

ЦП саюзу скуранікаў разглядала пытаньне аб падрыхтоўцы рабочай сілы ў сувязі з 5-цігадовым плянам скуранай прамысловасьці.

У працягу 5 цігодзьдзя рост прадукцыі прадбачыцца з 10-ці міліёнаў да 53-х міліёнаў руб. У бліжэйшыя гады скураная прамысловасьць патрабуе да 3000 новых рабочых. Для падрыхтоўкі рабочай сілы маюць быць арганізаваны 3 школы фабзавучу: у Менску, Віцебску і Магілеве.

Апроч гэтага, ставіцца пытаньне аб арганізацыі тэхнічных курсаў для перакваліфікацыі беспрацоўных скуранікаў.

Новыя ўстановы да 1 мая.

Саюз харчавікоў да першамайскіх сьвят прыстасоўвае ўрачыстае адчыненьне ў саюзным клюбе дзіцячага ачагу на 25 дзяцей. Апрача таго, для дзяцей членаў саюзу работніц набыта ў менскіх дзіцячых ясьлях 20 месц, якія будуць разьмеркаваны да 1 мая.

Падрыхтоўка зьмены для вычышчаных.

ЦП саюзу савгандальслужачых арганізуе ў Менску 3-месячныя курсы для падрыхтоўкі хлебных інспэктароў і вагатоўцаў на 30 чал. Курсы будуць укамплектаваны членамі саюзу і рабочымі ад варштату, каб падрыхтаваць зьмену для вычышчаных з апарату.

Курсы пачнуць працаваць пасьля першамайскіх сьвят.

У сучасны момант саюз праводзіць адбор беспрацоўных для падрыхтоўкі з іх кааперацыйна-гандлёвых работнікаў. Беспрацоўныя для практыкі будуць прымацаваны да розных магазынаў ЦРК на 2-3 месяцы і па 2 гадзіны штодзень будуць займацца на спэцыяльных курсах. Усяго будзе адабрана 130 беспрацоўных, якія ў працягу навучаньня будуць атрымліваць стыпэндыю па 30 р. у м-ц.

САЮЗЫ РЫХТУЮЦЦА ДА АДЧЫНЕНЬНЯ ЛЕТНІХ САДОЎ.

ЦП саюзу друкароў адпусьціла сродкі на рамонт і абсталяваньне летняга саду, куды будзе перанесена ўся клюбная праца. Сад мяркуецца адчыніць у сярэдзіне мая.

* * *

ЦП саюзу народнага харчаваньня адпусьціла 750 руб. на абсталяваньне свайго летняга саду. Адчыненьне саду прызначана на 15 мая.

* * *

Саюз камунальнікаў вядзе ўзмоцненую падрыхтоўку да адчыненьня ў палове мая летняга саюзнага саду. У садзе будзе працаваць летняя дзіцячая пляцоўка.

* * *

Летні сад саюзу харчавікоў адчыняецца 15 мая. У садзе будзе абсталёвана бібліатэка; уводзіцца абанемэнт для чытачоў.

* * *

У сувязі з тым, што сад саюзу мэдсанпрацы заняты пад буйнае будаўніцтва, гэты саюз дагаварыўся з саюзам працасьветы аб сумесным карыстаньні асьветніцкім садам. Ідзе падрыхтоўка да адчыненьня летняга сэзону ў садзе.

У Белсельбанку.

10 тысяч рублёў на пабудову калгасу «Марына».

На пабудову будынкаў у калгасе „Марына", Гомельскай акругі, Белсельбанк адпусьціў 10000 р.

Крэдытаваньне яўрэяў-земляробаў.

На крэдытаваньне яўраяў-земляробаў Бабруйскай і Магілеўскай акруг Белсельбанк адпусьціў 10 тысяч рублёў.

75 тысяч рублёў на агнятрывалае будаўніцтва.

Праўленьне Белсельбанку адпусьціла акругам на агнятрывалае будаўніцтва 75 тысяч руб. З гэтай сумы—25 тыс. рублёў саматужна-прамысловай кааперацыі на выраб агнятрывалых будаўнічых матар'ялаў.

Тэатр Галубка накіроўваецца ў Гомельшчыну.

Беларускі Вандроўны Дзяржаўны Тэатр пад кіраўніцтвам народнага артыста Галубка, пасьля першамайскіх сьвят і антывялікодных пастановак у Менску, выяжджае ў Гомельшчыну і Мазыршчыну.

У першамайскае сьвята тэатр паставіць шэраг спэктакляў з вялікімі канцэртамі ў менскіх рабочых клюбах.

ТЭАТР-КІНО

БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ ТЭАТР.

НЯДЗЕЛЯ, 28 КРАСАВІКА

Для чыгун. школы імя т. Чарвякова

—) РАНІШНІК (—

„СТРАЛОК ТЭЛЬ".

Пачатак а 12 гадз. удзень

„КАСТУСЬ КАЛІНОЎСКІ".

адкрыты спэктакль

Пачатак а 8-й гадзіне ўвечары.

КІНО-ТЭАТР «КУЛЬТУРА».	З аўторка, 23 красавіка. МАСТАЦКІ БАЯВІК „ДЖЫМІ ХІГІНС". ПА РАМАНУ Э. СІНКЛЕРА.
КІНО «ІНТЭРНАЦЫЯНАЛ».	МАСТАЦКІ БАЯВІК „МОТЭЛЭ ШПІНДЛЕР". ДРАМА Ў 6 ЧАСТКАХ.
КІНО ПРАЛЕТАРЫ	З АЎТОРКА 23 КРАСАВІКА „ГЕРОІ КАНЦАВОСЬСЯ". ПАЧАТАК СЭАНСАЎ А 6 3 ПАЛ. ГАДЗ.
1-ы ДЗІЦЯЧЫ КІНО-ТЭАТР «ЮНЫ ПІЯНЭР».	„Стэнлей у нетрах Афрыкі". 2-я сэрыя.

Плян дэманстрацыі 1 мая.

[illegible]

Селькоры—аб расьсьледваньні сваіх лістоў

[illegible]

СУД.

КУЛАЦКІЯ ПАДХАЛІМЫ І РАСТРАТЧЫКІ.

[illegible] кулакам у суме ад 60 да 350 р. кожнаму, агулам 10000 руб., прычым гэтыя пазыкі яшчэ не спагнаны і крэдытнае т-ва зараз знаходзіцца ў цяжкім грашовым становішчы. Характэрна адзначыць, што сярод кулакоў, якія атрымалі пазыку, усе „добрыя" знаёмыя Статкевіча.

Старшыня рэвізійнай камісіі Тамаровіч працаваў у кантакце з Статкевічам, захоў[illegible] гэтай растраты Статкевіч увёс толькі [illegible] рублёў.

Менскі акруговы суд, разгледзіўшы гэту справу, прыгаварыў Міколу Статкевіча на два гады зьняволеньня, а Тамаша Тамаровіча—на шэсьць месяцаў прымусовых работ. Апроч таго, суд пастанавіў спагнаць з Статкевіча 534 р. 54 к. на карысьць Барысаўскага сел.-гасп. т-ва. Д. К.

ШАХМАТЫ № 14 (159)

Пад рэдакцыяй А. А. Каспэрскага.

Задача № 14 М. А. Габрыловіча. Менск.

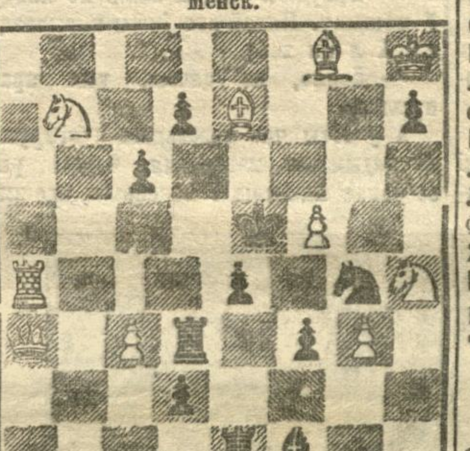

Бел. Крh8, Фа3, Ла4, Се7, Сg8, Кb7, Кh4 п. п. с3, f5, g3 (10).

Чорн. Кре5, Лd3, Ле1, Сf1, Кg4 п. п. с6, d2, d7, е4, f3 (10) мат у 2 хады.

Партыя ігране ў чэмпіянаце Менску 12 сакавіка 1929 г.

Бел.—А. Каспэрскі, чорн.—Насьцюшонак.

1. d2-d4 е7-е6, 2. с2-с4 d7-d5, 3. Кb1-с3 Кg8-f6, 4. Сс1-g5 Кb8-d7, 5. е2-е3 Сf8-е7, 6. Кg1-f3 с7-с6, 7. Ла1-с1 о-о, 8. Сf1-d3 Лf8-е8, 9. о-о Кd7-f8, 10. Кf3-е5 Кf6-d7, 11. Сg5-f4 f7-f6 12. Ке5-f3 Крg8-h8? чорныя ня прыкмячаюць, што яны папаліся на вядомую лавушку 13. с4:d5 е6:d5, 14. Кс3:d5 Кf8-е6 (нельга с6:d5, бо Сf4-с7 выйграе фэрзя), 15. Сd3-f5 Кd7-f8, 16. Кd5:е7 Фd8:е7, 17. Сf4-g3 Ле8-d8, 18, Фd1-с2 g7-g6, 19. Сf5-d3 с6-с5?, 20. d4:с5 Ке6:с5, 21. Сd3:g6! h7-h6 22. Сg6-f5 Сс8-b7, 23. Кf3-d4 Лd8-d5, 24. b2-b4 Кс5-а6, 25. а2-а3 Ла8-е8, 26. Сf5-d3 Лd5-g5, 27. Фс2-а4 Кf8-е6, 28. Кd4:е6 Фе7:е6, 29. Сd3:а6 Сb2:g2? можна было b6-b5, потым Фс6 з адыгрышам фігуры 30. Крg1:g2 h7-h5, 31. Фа4-с6! чорныя здаліся.

Міжпрафсаюзныя спаборніцтвы па гор. Менску.

У пачатку мая пачнуцца камандныя спаборніцтвы па шахматах і шашках.

Падрыхтоўчыя турніры па саюзах амаль што скончыліся. Каманды будуць складзены—па 5 ігракоў ад саюзу і па 2 кандыдаты. Заяўкі і сьпісы каманд перадаваць у культаддзелы ЦСПСБ.

Разьвязаньне задач за гэты год.

№ 1 Эйдэльмана (гл. газэту за 5-І). Бел. Крb2, Ле5, Сd6, Ка6, g5, п.п. b3, с4, d3, d2, чорн. Крd4, Лg8, Лс8, Лf8, Сd8, Сh7 п.п. с5, е3, g7 мат у 2 хады. Разьвязаньне Ле-е6!

№ 2 М. Габрыловіча. Менск (газэта за 12 студзеня).

Бел. Крf2, Лd1, Лh6, Сb3, е5, Кd7, h4 п.п. е3, f4, чорн. Кре4, Лb4, Ле6, Сс7, f1, Ке7, Ке8 п. п. е3 мат у 2 хады. Разьвяз. Лh-е6!

Апавяшчэньні.

ДОМ АСЬВЕТЫ.

Сёньня канцэрт сымфанічнага аркестру пад кіраўніцтвам дырыжэра Міхайлава (2-я сымфонія Бэтховэна, арыі з опэр і інш). Пачатак а 9 г. увеч. Білеты для сяброў Дому—25 кап., саюзу—40.

А 6 гадз. увеч. пасяджэньне прэзыдыуму праўленьня.

ПЭДГАБІНЭТ.

У панядзелак 29-га красавіка г. г. роўна ў 7 гадз. увечары адбудзецца пасяджэньне Акруговае Мэтадычнае камісіі:

Парадак дню:

1. Даклад 27 школы аб грамадзка-карысных працы (дакл. тав. Равін).

На пасяджэньне запрашаюцца сябры сэкцый грамадзка-карыснае працы, загадчыкі школ і настаўнікі.

У Доме Пісьменьнікаў.

— Сёньня, 28 красавіка, а 12 гадзіне дню ў Доме Пісьменьнікаў (Савецкая, 68) адбудзецца мэдычны агляд пісьменьнікаў. Жадаючыя павінны зьявіцца ў 11 гадзін раніцы.

У Беларускай Акадэміі Навук.

У панядзелак, 29 красавіка, а 7 гадз. увечары адбудзецца пасяджэньне Калегіі Гісторыі Асьветы, на якім А. Цьвікевіч зробіць даклад: «Рэформа школы і барацьба за асьвету на Беларусі пры канцы 50-х і пачатку 60-х г. г. XIX веку».

Адказны рэдактар М. КУДЗЕЛЬКА

Абавязковая пастанова № 27

МЕНСКАГА ГАРАДЗКОГА САВЕТУ

26 красавіка 1929 г.

Аб рэгістрацыі дашкольных груп.

Менскі Гарадзкі Савет, на падставе зацьверджанага ЦВК і СНК БССР ад 2 ліпеня 1927 г. «Палажэньня аб дашкольных установах» (апублікаванага ў газэце «Савецкая Беларусь» № 182 ад 13-VIII—1927 г.), пастанаўляе:

1. Абавязаць усіх кіраўнікоў дашкольных груп дзіцячых садоў, ачагоў і пляцовак, якія належаць кааперацыйным, прафэсыянальным і іншым арганізацыям, а таксама прыватным асобам, незалежна ад колькасьці дзяцей у групе, зарэгістраваць, з мэтай афармленьня іх існаваньня, на працягу 2-х тыдняў ад дню абвяшчэньня гэтае пастановы, свае ўстановы ў гарадзкога інспэктара дашкольных установаў, падаўшы зьвесткі па наступнай форме:

а) якой арганізацыі належыць група і месца яе знаходжаньня;

б) прозьвішча, імя і асьвета кіраўніка групы;

в) лік дзяцей у групе;

г) сацыяльны склад дзяцей.

2. Вінаватыя ў парушэньні гэтае пастановы падлягаюць адказнасьці ў адміністрацыйным парадку: штрафу да 50 руб., ці прымусовым работам да 14-ці дзён.

3. Нагляд за выкананьнем гэтае пастановы ўскладаецца на Гарадзкога Інспэктара дашкольных установаў.

Нам. старшыні Менскага Гарадзкога Савету КРУЗМАТ.

Сэкратар Гарадзкога Савету ПАСЫНКОЎСКІ.

Бабруйскі Загс выклікае на 28 мая 1929 г., а 10 гадз. раніцы гр-ку Ягораву ўрадж. Дамарад Марыю, якая знаходзіцца невядома дзе, па справе скасаваньня шлюбу з мужам яе Ягоравым Трафімам.

ЗГУБЛЕНЫ:

Спраўка аб скасаваньні шлюбу Аўдзеевай А. С., выд. Навасельскім РВК, кв. 660.

Беспрацоўная кніжка Мілашэўскага Я. Б., выд. Менакрстрахкасай, кв. 661.

Спраўка беспрацоўнага, узамен кніжкі за № 23636, выд. Менбіржай Працы, вучотная карт. і 4 талёны на імя Худзякова Я. А., кв. 662.

Пашпарт Худзякова Я. А., выд. Менакрміліц., кв. 663.

3 талёна Перэльмана С. М., выд. Менбіржай Працы, кв. 664.

4 бірж. талёна Тоніса Т. Я., выд. Менбіржай Працы, кв. 665.

Пасьведчаньне Багдановіч М. Г., выд. Менакрміліц., кв. 666.

Допрызыўная кніжка Рабіновіча Э. [illegible] выд. Асіпавіцкім РВК, кв. 667.

Біржавы талён Гурэвіча Г. М., выд. Менбіржай Працы, кв. 668.

Біржавы талён Ліфшыца Э. А., выд. Менбіржай Працы, кв. 669.

Камсамольскі білет № 204, выд. Барысаўскім Гаркомам ЛКСМБ, 2) сяброўскі білет № 282138, выд. саюзам хімікаў на імя Пушкеля, кв. 172 п.

Мэтрычная выпіска Сапуна В. П., выд. Мазырскім акр. Загсам, кв. 174 п.

Бальнічны лісток Лянскага М. Р., выд. Мазырскім акр. бальніцай, кв. 175 п.

Сяброўская кніжка КСМ за № 59689 Гінзбурга І. М., выд. Мазырск. акружкомам, кв. 176 п.

Пэнсійная кніжка № 912 Лукашэвіча Ф., выд. Аршанск. страхкасай, кв. 455.

Менск, дзяржаўная друкарня.